הפטרה לפרשת ראה בישעיה פרק נד

נד א עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה הִנֵּה אֲנֹכִי מַרְבִּיץ בַּפּוּךְ אֲבָנַיִךְ וִיסַדְתִּיךְ בַּסַּפִּירִים: ב וְשַׂמְתִּי כַדְכֹד שִׁמְשֹׁתַיִךְ
וּשְׁעָרַיִךְ לְאַבְנֵי אֶקְדָּח וְכָל־גְּבוּלֵךְ לְאַבְנֵי־חֵפֶץ: ג וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: ד בְּצֶדֶק תִּכּוֹנָנִי רַחֲקִי
מֵעָשֹׁק כִּי־לֹא תִירָאִי וּמִמְּחִתָּה כִּי לֹא־תִקְרַב אֵלָיִךְ: ה הֵן גּוֹר יָגוּר אֶפֶס מֵאוֹתִי מִי־גָר אִתָּךְ עָלַיִךְ יִפּוֹל: ו הִנֵּה
אָנֹכִי בָּרָאתִי חָרָשׁ נֹפֵחַ בְּאֵשׁ פֶּחָם וּמוֹצִיא כְלִי לְמַעֲשֵׂהוּ וְאָנֹכִי בָּרָאתִי מַשְׁחִית לְחַבֵּל: ז כָּל־כְּלִי יוּצַר עָלַיִךְ
לֹא יִצְלָח וְכָל־לָשׁוֹן תָּקוּם־אִתָּךְ לַמִּשְׁפָּט תַּרְשִׁיעִי זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי יְהוָה וְצִדְקָתָם מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה: **נה** א הוֹי
כָּל־צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם וַאֲשֶׁר אֵין־לוֹ כֶּסֶף לְכוּ שִׁבְרוּ וֶאֱכֹלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְלוֹא־כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר יַיִן וְחָלָב: ב לָמָּה
תִשְׁקְלוּ־כֶסֶף בְּלוֹא־לֶחֶם וִיגִיעֲכֶם בְּלוֹא לְשָׂבְעָה שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ אֵלַי וְאִכְלוּ־טוֹב וְתִתְעַנַּג בַּדֶּשֶׁן נַפְשְׁכֶם: ג הַטּוּ
אָזְנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי שִׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם וְאֶכְרְתָה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים: ד הֵן עֵד לְאוּמִּים נְתַתִּיו
נָגִיד וּמְצַוֵּה לְאֻמִּים: ה הֵן גּוֹי לֹא־תֵדַע תִּקְרָא וְגוֹי לֹא־יְדָעוּךְ אֵלַיִךְ יָרוּצוּ לְמַעַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
כִּי פֵאֲרֶךָ:

נוסעים לרבי?
יש לנו כיסוי ביטוחי לחו"ל מושלם עבורך!
להצטרפות ויעוץ חינם:
077-444-7777
גפן בס"ד

לזכות
אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**

מצורף גם לשבועון 'כפר חב"ד'

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת ראה • כ"ט במנחם־אב התשע"ט

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י **מליובאוויטש**
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

אישי

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת־השבוע • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים ותאריכי חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

צעירי אגודת חב"ד
חב"ד כל הלב לכל אחד

...ומה שכתב אודות לימוד תורת נשיא הדור הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, לא באתי ח"ו לשלול לימוד מאמרי חסידות של נשיאים שהוא ממלא מקומם ופשוט, אלא שכל תלמיד צריך לעמוד בהענין דהתקשרות מתאים לזמנו ודורו, והתקשרות היא על־ידי תורת הנשיא וכמבואר בכמה מכתבים והועתק בלוח היום יום, ולכן חוויתי דעתי שצ"ל לימוד כזה דוקא...

(אגרות קודש כרך ח' עמ' קנג)

4 > דבר מלכות • 7 > ניצוצי רבי • 12 > עת לדעת •
16 > לוח השבוע • 19 > שניים מקרא ואחד תרגום

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ט במנחם־אב ה'תשע"ט - ו' באלול ה'תשע"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר־המצוות
ו'	כ"ט במנחם־אב	הל' תפלה וברכת כהנים פרק יא־יג.	הל' כלים פרק יח.	מ"ע ה.
ש"ק	ל' במנחם־אב	פרק יד־טו. הל' תפילין ומזוזה וס"ת.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק יט.	מ"ע כו. יב.
א'	א' באלול	פרק ב־ד.	פרק כ.	מ"ע יג.
ב'	ב' באלול	פרק ה־ז.	פרק כא.	מ"ע טו. יח.
ג'	ג' באלול	פרק ח־י.	פרק כב.	מ"ע יז.
ד'	ד' באלול	הל' ציצית.. בפרקים אלו. פרק א־ג.	פרק כג.	מ"ע יד.
ה'	ה' באלול	הל' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א־ג.	פרק כד.	מ"ע יט.
ו'	ו' באלול	פרק ד־ו.	פרק כה.	מ"ע יט.

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל־אביב		חיפה		באר־שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
ראה	6:30	7:42	6:46	7:45	6:38	7:45	6:48	7:44
שופטים	6:22	7:33	6:37	7:35	6:29	7:35	6:39	7:35

צעירי־אגודת־חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב **יוסף־יצחק הכהן אהרונוב**

מערכת: **לוי־יצחק שייקביץ, יוסף־יצחק אולידורט,**
אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

פקס: 03-9606169 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

ISSN 7474-0793

לזכות הרה"ח **משה מאיר הכהן** בן **חנה** להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות מתוך בריאות איתנה והרחבה

אם חל ראש חודש בשבת, קוראין קריאת והפטרת "שבת ראש חודש". ואם הוא שבת ערב ר"ח מוסיפים לאחר הפטרה זו פסוק ראשון ואחרון של "מחר חדש"

הפטרה לראש חודש שחל בשבת בישעיהו פרק סו

סו א כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי־זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי: ב וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־דְּבָרִי: ג שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בִדְרָכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפֵצָה: ד גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי בָּחָרוּ: ה שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אֲמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהוָה וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ: ו קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו: ז בְּטֶרֶם תָּחִיל יָלְדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֶבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר: ח מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יוּלַד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַם־יָלְדָה צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ: ט הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ: י שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ: יא לְמַעַן תֵּינְקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשַּׁד תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמְצוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם מִזִּיז כְּבוֹדָהּ: יב כִּי־כֹה | אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֲשָׁעוּ: יג כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תְנַחֲמֶנּוּ כֵּן אָנֹכִי אֲנַחֲמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תְּנֻחָמוּ: יד וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וַעֲצָמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא תִּפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־אֹיְבָיו: טו כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ: טז כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ חַלְלֵי יְהוָה: יז הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת אַחַר אַחַת בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהָעַכְבֶּר יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם־יְהוָה: יח וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: יט וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם | פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בַּגּוֹיִם: כ וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם | מִכָּל־הַגּוֹיִם | מִנְחָה | לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה: כא וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר יְהוָה: כב כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם: כג וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה: כד וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר: כה וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה:

ואם הוא גם שבת מחר חודש – מוסיפים פסוק ראשון ואחרון מההפטרה של מחר חודש

כ יח וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ: יט וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה | בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:

הַשָּׁבָעוֹת וּבְחַג הַמַּצּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם: יז תִּלַּת זְמַנִּין בְּשַׁתָּא יִתְחֲזֵי כָּל דְּכוּרָךְ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי בְּחַגָּא דְּפַטִּירַיָּא וּבְחַגָּא דְּשָׁבוּעַיָּא וּבְחַגָּא דְּמִטַּלַּיָּא וְלָא יִתְחֲזֵי קֳדָם יְיָ רֵיקָנוּן: יח אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדֵוֹ כִּבְרִכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדֵוֹ כִּבְרִכַּת יְהוָה אֱלָהָךְ דִּי יְהַב לָךְ: גְּבַר כְּמַתְּנַת יְדֵהּ כִּבְרִכְתָּא דַיְיָ אֱלָהָךְ דִּי יְהַב לָךְ: ס ס ס

קכ"ו פסוקים, פליא"ה סימן.

שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם: אָלָהֵן לַאֲתָרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן תִּכּוֹס יָת פִּסְחָא
בְּרַמְשָׁא כְּמַעַל שִׁמְשָׁא זְמַן מִפְּקָךְ מִמִּצְרָיִם:
ז וּבְשַׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאָהָלֶיךָ:
וּבְשַׁלְתָּ וַאֲכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאָהָלֶיךָ: וּתְבַשֵּׁל
וְתֵיכוֹל בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּהּ וְתִתְפְּנֵי
בְצַפְרָא וּתְהַךְ לְקָרָוָיךְ: ח שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל
מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה: שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת
וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה
מְלָאכָה: שְׁתָּא יוֹמִין תֵּיכוֹל פַּטִּירָא וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה כְּנֵשׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעְבֵּד
עֲבִידָה: ס ט שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה
תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת: שְׁבָעָא שָׁבוּעִין
תְּמְנֵי לָךְ מִדְּשַׁרְיוּת מַגְלָא בַּחֲצַד עוּמְרָא
דַּאֲרַמּוּתָא תְּשָׁרֵי לְמִמְנֵי שְׁבָעָא שָׁבוּעִין:
י וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת
נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ: וְעָשִׂית חַג שָׁבוּעַיָא לַיהוָה אֱלָהָךְ מְסַת
נִדְבַת יָדָךְ אֲשֶׁר תִּתֵּן כְּמָא דִּי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ
אֱלָהָךְ: וְתַעְבֵּד חַגָּא דְשָׁבוּעַיָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ
מְסַת נִדְבַת יָדָךְ דִּי תִתֵּן כְּמָא דִי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ
אֱלָהָךְ: יא וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה
וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר
בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם: וְשֵׂמַחְתָּ לִפְנֵי | יְהוָה אֱלָהָךְ
אַתְּ וּבְנָךְ וּבְתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וְהַלָּוָאָה
בִּשְׁעָרָיִךְ וְהַגִּיָּרָא וְיַתְמָא וְאַרְמְלָא דִּי בְקִרְוָיךְ:
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
שָׁם: וְתֶחֱדֵי קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרָתָךְ
וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וְלָוָאָה דִּי בְקִרְוָיךְ וְגִיּוֹרָא וְיַתְמָא
וְאַרְמְלָא דִּי בֵינָךְ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן: יב וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ
בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה:
וְזָכַרְתָּ כִּי־עַבְדָּא הֲוֵיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ
אֶת־קְיָמַיָּא הָאִלֵּין: וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא הֲוֵיתָא
בְּמִצְרַיִם וְתִטַּר וְתַעְבֵּד יָת קְיָמַיָּא הָאִלֵּין: פ
מפטיר יג חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים
בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ: חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ
שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנָךְ וּמִיקְבָךְ: חַגָּא
דְמַטַלְיָא תַּעְבֵּד לָךְ שִׁבְעָא יוֹמִין בְּמִכְנְשָׁךְ
מֵאִדְרָךְ וּמִמַּעֲצַרְתָּךְ: יד וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה
וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר
וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ: וְתֶחֱדֵי
בְּחַגָּךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרָתָךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וְלָוָאָה
וְגִיּוֹרָא וְיַתְמָא וְאַרְמְלָא דִּי בְקִרְוָיךְ: טו שִׁבְעַת
יָמִים תָּחֹג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ
וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ: שִׁבְעָת
יָמִים תָּחוֹג לַיהוָה אֱלָהֵיךְ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלָהֵיךְ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ
וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדָיִךְ וְהָיִיתָ אַךְ שְׂמֵחַ: שִׁבְעָא
יוֹמִין תֵּחוֹג קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ
אֲרֵי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עַלַלְתָּךְ וּבְכָל עוֹבָדֵי
יְדָךְ וּתְהֵי בְּרַם חָדֵי: טז שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים | בַּשָּׁנָה
יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג
הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם: שָׁלוֹשׁ
פְּעָמִים | בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי | יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג

פרשת ראה | לא להתחכם

"**וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה**" (דברים טו יח)

הגם דכתיב "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", שהברכה וההמשכה נמשכות בכל אשר **תעשה** דווקא, שהוא כלי וסיבה שבזה יומשך לו מה שנקצב לו בר"ה ויוה"כ פרנסה, מה־שאין־כן אם ישב בטל ולא יעסוק כלל באיזה פרנסה לא יומשך ההמשכה בגשמיות, והיינו משום שבעוה"ז הגשמי נמשך ההשפעה בלבוש והסתר עד שאותותינו לא ראינו.

אך מכל מקום, ההשפעה עצמה נמשך מלמעלה - וברכך ה' בכל כו'. אלא, שהאדם מחויב לעשות כלי שבזה יומשך הברכה, לפי שכך הוא סדר ההמשכה כנ"ל.

אך ריבוי ההתחכמות בזה הוא מותרי מוחין, אשר על זה נאמר "לא לחכמים לחם". כי בזה מראה שעולה על דעתו שהסיבה והלבוש ההוא והתחבולה היא עיקרית בהשפעה זו, והוא בחי' נפרד כו', והוא כמשל מי שתופר לו לבוש כמדה הצריך הוא טוב, אבל אם מאריך אותו יותר מדאי גורם שיפול מחמתו ח"ו.

(לקוטי תורה תצא לז ב)

הכתב והמכתב שאלות ממניעים לא תמימים

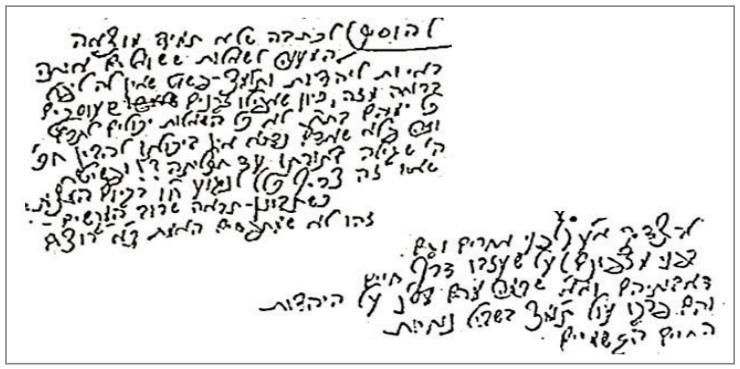

להוסיף: לכתבה שלא תמיד מוצאה המענה לשאלות ששואלים אותה ראיות ליהדות ותומ"צ - פשוט שאין לה ליפול ברוחה מזה, כיון שאפילו זקנים שעוסקים כל ימיהם בת"ת [=בתלמוד תורה] לא כל השאלות יכולים לתרץ וזה פלא שאדם נברא אין ביכולתו להבין חכ' [=חכמת] ה' שגילה בתורתו עד תכליתה?! ופשיטא שאין זה צריך כלל לנגוע ח"ו בקיום המצוות.

כשת[ת]בונן - תראה שרוב המקשים - זהו לא שמחפשים האמת, כ"א [=כי אם] רוצים להצדיק א"ע [=את עצמם] (לפני אחרים וגם בפני מצפונם) על שעזבו דרך חיים דאבותיהם וא"א [=ואבות אבותיהם] שכמה מהם מס"נ [=מסרו נפשם] על היהדות והם פרקו עול תומ"צ [תורה ומצוות] בשביל נוחיות החיים הגשמיים.

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר 120 ד' לפני הזריחה	עלות השחר 72 ד' לפני הזריחה	זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
ו', כ"ט במנחם־אב	4.07	4.59	5.22	6.21	9.26	12.41	1.14	7.08.2	7.33
ש"ק, ל' במנחם־אב	4.08	5.00	5.23	6.22	9.26	12.41	1.13	7.07.0	7.32
א', א' באלול	4.09	5.01	5.24	6.23	9.26	12.41	1.13	7.05.8	7.30
ב', ב' באלול	4.10	5.02	5.24	6.23	9.26	12.40	1.12	7.04.5	7.29
ג', ג' באלול	4.11	5.03	5.25	6.24	9.27	12.40	1.12	7.03.2	7.28
ד', ד' באלול	4.12	5.03	5.26	6.24	9.27	12.40	1.12	7.01.9	7.26
ה', ה' באלול	4.13	5.04	5.26	6.25	9.27	12.39	1.11	7.00.7	7.25
ו', ו' באלול	4.14	5.05	5.27	6.26	9.27	12.39	1.11	6.59.4	7.24

בחודש אלול קל לפעול ראיה באלוקות

בחודש אלול כל יהודי מצווה: "ראה!" - 'לראות' אלוקות • גם אם ניצוץ היהדות מוסתר ומעומעם, הגילוי הרוחני בחודש אלול מעורר אותו להתלקח ביתר שאת • בכוח זה מתחדשת עבודתו הרוחנית של היהודי בשני הקווים - 'ברכה וקללה' - 'סור מרע' ו'עשה טוב' • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א

פרשת[1] ראה קורין לעולם בשייכות לחודש אלול - בשבת מברכים חודש אלול, או בראש חודש אלול.

ועל פי פתגם רבינו הזקן - ששמענו כמה פעמים[2] שחזר עליו כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר - שצריכים "לחיות עם הזמן", עם פרשת השבוע, הרי מובן במכל שכן, שפרשה בתורה שקורין בפני כל עם ועדה תמיד באותו זמן, הרי היא קשורה עם זמן זה.

ובנדון דידן - שפרשת ראה קשורה עם ענינו של חודש אלול.

ב

חודש אלול הוא החודש שבו עורכים חשבון־נפש על השנה שעברה, ועל ידי זה זוכים לכתיבה וחתימה טובה לשנה הבאה. ונמצא, שחודש אלול הוא החודש המקשר את השנה שעברה עם השנה הבאה.

ושני הענינים נלמדים זה מזה: כשם שבנוגע לשנה הבאה, הנה על ידי העבודה של חודש אלול זוכים לקבל טוב גמור בגשמיות וברוחניות - הנה גם בנוגע לשנה שעברה פועלת העבודה של חודש אלול שנעשה כולו טוב.

והעניין בזה:

גם בנוגע לשנה שעברה, שזהו ענין של "עבר", שלכאורה הרי זה כבר דבר אבוד - הנה בכח התשובה נעשים בעל הבית גם על העבר.

וזוהי מעלת בעלי תשובה לגבי צדיקים גמורים[3] - שצדיקים גמורים הם 'בעל הבית' רק על ההווה והעתיד, ואילו על ידי עבודת התשובה נעשים 'בעל הבית' גם על העבר.

והבעלות על העבר היא באופן שנעשה כולו טוב, והיינו, שלא זו בלבד שמבטלים את הרע, "וסר עוונך וחטאתך תכופר"[4], אלא יתירה מזה - שעושים ממנו טוב, כמאמר רבותינו ז"ל[5] "זדונות נעשו לו כזכיות".

ולא עוד אלא שה"זכיות" שנעשים על ידי עבודת התשובה הם במדריגה היותר נעלית:

ב"זכיות" יש כמה מדריגות: יש "זכיות" שהם באופן ד"מצות אנשים מלומדה"[6] בלבד. ויש גם

1) בהתחלת שיחה זו תיקן כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה תיקונים (המו"ל).

2) ראה – לדוגמא – ספר השיחות תש"ב עמ' 29 ואילך (נעתק ב"היום יום" ב חשוון).

3) ראה ברכות לד, ב. רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ד.

4) ישעיה ו, ז.

5) יוצא פו, ב.

6) ישעיה כט, יג. וראה תניא פרק לט.

לֹא יִקַּשׁ בְּעֵינְךָ בְּמִפְטָרְךָ יָתֵהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ
אֲרֵי עַל חַד תְּרִין בַּאֲגַר אַגִּירָא פָּלְחָךְ שִׁית שְׁנִין
וִיבָרֵכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל דִּי תַעְבֵּד׃ פ
שביעי ט כָּל־הַבְּכֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ
הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר
שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃ כָּל־הַבְּכֹר אֲשֶׁר
יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר
צֹאנֶךָ׃ כָּל בּוּכְרָא דִּי יִתְיְלִיד בְּתוֹרָךְ וּבְעָנָךְ
דְּכוּרִין תַּקְדֵּישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תִפְלַח בְּבוּכְרָא
דְּתוֹרָךְ וְלָא תֻגּוֹז בּוּכְרָא דְעָנָךְ׃ כ לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־
יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תֵּיכְלִנֵּהּ שַׁתָּא
בְשַׁתָּא בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אַתְּ וֶאֱנָשׁ בֵּיתָךְ׃
כא וְכִי־יִהְיֶה בּוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע
לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בּוֹ מוּם
פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ וַאֲרֵי יְהֵי בֵּהּ מוּמָא חָגִיר אוֹ עַוִּיר כֹּל
מוּם בִּישׁ לָא תִכְּסִנֵּהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃
כב בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו
כַּצְבִי וְכָאַיָּל׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר
יַחְדָּו כַּצְבִי וְכָאַיָּל׃ בְּקִרְוָיךְ תִּיכְלִנֵּהּ מְסָאֲבָא
וְדַכְיָא כַּחֲדָא כִּבְסַר טַבְיָא וַאֲיָלָא׃ כג רַק אֶת־
דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ רַק
אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃
לְחוֹד יָת דְּמֵהּ לָא תֵיכוֹל עַל אַרְעָא תִּשְׁדְּנֵהּ
כְּמַיָּא׃ פ א שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ
פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְחֹדֶשׁ הָאָבִיב
הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ שָׁמוֹר
אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
בְחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם
לָיְלָה׃ טַר יָת יַרְחָא דַּאֲבִיבָא וְתַעְבֵּד פִּסְחָא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי בְיַרְחָא דַּאֲבִיבָא אַפְּקָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ מִמִּצְרַיִם לֵילְיָא׃ ב וְזָבַחְתָּ

אֶת־יָדֵךְ לוֹ וְהַעֲבֵטְ תַּעֲבִיטֶנּוּ֙ דֵּי מַחְסֹרוֹ֔ אֲשֶׁר יֶחְסַ֖ר לֽוֹ׃ אֶלָּא מִפְּתַח תִּפְתַּח יָת יְדָךְ לֵהּ׃
וְאוֹזָפָא תּוֹזְפִנֵּהּ כְּמִסַּת חֶסְרוֹנֵהּ דַּיְחַסֵּיר לֵהּ׃
ט הִשָּׁמֶר לְךָ֣ פֶּן־יִהְיֶ֤ה דָבָר֙ עִם־לְבָבְךָ֣ בְלִיַּ֔עַל לֵאמֹ֕ר קָרְבָ֥ה שְׁנַת־הַשֶּׁ֖בַע שְׁנַ֣ת הַשְּׁמִטָּ֑ה וְרָעָ֤ה עֵינְךָ֙ בְּאָחִ֣יךָ הָאֶבְיוֹן֔ וְלֹ֥א תִתֵּ֖ן ל֑וֹ וְקָרָ֤א עָלֶ֙יךָ֙ אֶל־יְהוָ֔ה וְהָיָ֥ה בְךָ֖ חֵֽטְא׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יְהֵיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ בְּלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃
אִסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא יְהֵי פִּתְגָם עִם לִבָּךְ בְּרַשַׁע לְמֵימַר קְרִיבָא שַׁתָּא שְׁבִיעֵתָא שַׁתָּא דְּשְׁמִטְתָּא וְתַבָּאֵשׁ עֵינָךְ בְּאָחוּךְ מִסְכֵּנָא וְלָא תִתֵּן לֵהּ וְיִקְרֵי עֲלָךְ קֳדָם יְיָ וְיֵהֵי בָךְ חוֹבָא׃
י נָתוֹן תִּתֵּן֙ ל֔וֹ וְלֹא־יֵרַ֥ע לְבָבְךָ֖ בְּתִתְּךָ֣ ל֑וֹ כִּ֣י בִגְלַ֗ל | הַדָּבָר֙ הַזֶּ֔ה יְבָרֶכְךָ֖ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂ֔ךָ וּבְכֹ֖ל מִשְׁלַ֥ח יָדֶֽךָ׃ מִתַּן תִּתֵּן לֵהּ וְלָא יַבְאֵשׁ לִבָּךְ בְּמִתְּנָךְ לֵהּ אֲרֵי בְּדִיל פִּתְגָמָא הָדֵין יְבָרֵכְנָךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עוֹבָדָךְ וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת יָדָךְ׃ יא כִּ֣י לֹא־יֶחְדַּ֤ל אֶבְיוֹן֙ מִקֶּ֣רֶב הָאָ֔רֶץ עַל־כֵּ֗ן אָנֹכִי֙ מְצַוְּךָ֣ לֵאמֹ֔ר פָּתֹ֥חַ תִּפְתַּ֛ח אֶת־יָדְךָ֖ לְאָחִ֑יךָ לַעֲנִיֶּ֥ךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ֖ בְּאַרְצֶֽךָ׃ כִּי לְא־יֶחְדֵּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוֵּךְ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְעָךְ׃ אֲרֵי לָא יִפְסוֹק מִסְכֵּנָא מִגּוֹ אַרְעָא עַל כֵּן אֲנָא מְפַקְּדָךְ לְמֵימַר מְפַתָּח תְּפַתַּח יָת יְדָךְ לַאֲחוּךְ לְעַנְיָךְ וּלְמִסְכֵּנָךְ בְּאַרְעָךְ׃ ס יב כִּֽי־יִמָּכֵ֤ר לְךָ֙ אָחִ֣יךָ הָעִבְרִ֔י אוֹ־הָעִבְרִיָּ֖ה וַעֲבָדְךָ֣ שֵׁ֣שׁ שָׁנִ֑ים וּבַשָּׁנָ֣ה הַשְּׁבִיעִ֔ת תְּשַׁלְּחֶ֥נּוּ חָפְשִׁ֖י מֵעִמָּֽךְ׃ כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ כִּי־יְמָכֵר לָךְ אָחִיךָ | הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ אֲרֵי יִזְדַּבֵּן לָךְ אֲחוּךְ בַּר יִשְׂרָאֵל אוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל וְיִפְלְחִנָּךְ שִׁית שְׁנִין וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעָתָא תְּפָטְרִנֵּהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ׃ יג וְכִֽי־תְשַׁלְּחֶ֥נּוּ חָפְשִׁ֖י מֵעִמָּ֑ךְ לֹ֥א תְשַׁלְּחֶ֖נּוּ רֵיקָֽם׃ וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃ וַאֲרֵי תְּפָטְרִנֵּהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ לָא תְּפָטְרִנֵּהּ רֵיקָנוּ׃ יד הַעֲנִ֤יק תַּעֲנִיק֙ ל֔וֹ מִצֹּאנְךָ֥ וּמִגָּרְנְךָ֖ וּמִיִּקְבֶ֑ךָ אֲשֶׁ֥ר בֵּֽרַכְךָ֖ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ תִּתֶּן־לֽוֹ׃ הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצְּאִנָּךְ וּמִגָּרְנָךְ וּמִיקְבָּךְ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלָהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ אַפְרָשָׁא תַּפְרֵשׁ לֵהּ מֵעָנָךְ וּמֵאִדְרָךְ וּמִמַּעֲצַרְתָּךְ דִּי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ תִּתֵּן לֵהּ׃
טו וְזָכַרְתָּ֗ כִּ֤י עֶ֙בֶד֙ הָיִ֣יתָ֔ בְּאֶ֖רֶץ מִצְרַ֑יִם וַיִּפְדְּךָ֣ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ עַל־כֵּ֖ן אָנֹכִ֣י מְצַוְּךָ֣ אֶת־הַדָּבָ֥ר הַזֶּ֖ה הַיּֽוֹם׃ וְזֵכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרַע מִצְרַיִם וַיִּפְרְקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ עַל כֵּן אֲנָא מְפַקְּדָךְ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין יוֹמָא דֵין׃ טז וְהָיָ֣ה כִֽי־יֹאמַ֣ר אֵלֶ֗יךָ לֹ֤א אֵצֵא֙ מֵעִמָּ֔ךְ כִּ֥י אֲהֲבְךָ֖ וְאֶת־בֵּיתֶ֑ךָ כִּי־טוֹב֙ לוֹ עִמָּֽךְ׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתָךְ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ וִיהֵי אֲרֵי יֵימַר לָךְ לָא אֶפּוֹק מֵעִמָּךְ אֲרֵי רָחֲמָךְ וְיָת אֱנַשׁ בֵּיתָךְ אֲרֵי טַב לֵהּ עִמָּךְ׃ יז וְלָקַחְתָּ֤ אֶת־הַמַּרְצֵ֙עַ֙ וְנָתַתָּ֣ה בְאָזְנ֔וֹ וּבַדֶּ֖לֶת וְהָיָ֣ה לְךָ֣ עֶ֑בֶד וְאַף־לַאֲמָתְךָ֖ תַּעֲשֶׂה־כֵּֽן׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ וְתַסַּב יָת מַרְצָעָא וְתִתֵּן בְּאִדְנֵהּ וּבְדָשָׁא וִיהֵי לָךְ עַבְדָּ פָּלַח לְעָלָם וְאַף לַאֲמָתָךְ תַּעֲבֵד כֵּן׃ יח לֹא־יִקְשֶׁ֤ה בְעֵינֶ֙ךָ֙ בְּשַׁלְּחֲךָ֣ אֹתֹ֔ו חָפְשִׁ֖י מֵעִמָּ֑ךְ כִּ֣י מִשְׁנֶ֤ה שְׂכַר־שָׂכִיר֙ עֲבָדְךָ֣ שֵׁ֣שׁ שָׁנִ֔ים וּבֵרַכְךָ֖ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ בְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶֽׂה׃ לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלְּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עַבְדְּךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלָהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃

"זכיות" במדריגה תחתונה יותר - כפי שמביא רבינו הזקן בהלכות תלמוד תורה[7] שיכול להיות קיום התורה ומצוות באופן שעל ידי זה "מוסיף כח בקליפות לפי שעה", ומ"מ, הרי הם "זכיות".

אמנם, ה"זכיות" שנעשים על ידי התשובה - כיון שנעשים על ידי תשובה מאהבה,

- כדאיתא בגמרא שבשביל הפיכת זדונות לזכיות לא מספיק תשובה מיראה, אלא יש צורך בתשובה מאהבה דוקא, וכפי שמבאר רבינו הזקן בתניא[8] "שהיא תשובה מאהבה מעומקא דלבא [שהוא עניין העבודה שמצד פנימיות הלב, ובפנימיות הלב גופא - הפנימיות של שתי המדריגות, כמבואר בליקוטי תורה[9]] באהבה רבה וחשיקה וכו'", ש"על תשובה מאהבה רבה זו אמרו שזדונות נעשו לו כזכיות הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו" -

הרי מובן שהם במדריגה נעלית ביותר, למעלה גם מה"זכיות" של צדיקים גמורים שעבודתם היא על פי טעם ודעת.

וזוהי מעלת חודש אלול, שבכל יום שבו, בכוחו של יהודי לפעול שיהיה אצלו תכלית הטוב גם בנוגע לעבר, לא רק בחודש אלול עצמו, אלא גם בכל השנה שעברה, וגם בכל השנים הקודמות מיום היותו לאיש. ומזה מובן גודל היוקר והעילוי שבכל יום מימי חודש אלול.

ג

וזוהי גם השייכות דפרשת ראה לחודש אלול:

"ראה גו'" - פירושו - שדורשים מכל אחד מישראל שיהיה אצלו עניין הרא' באלוקות.

ולכאורה אינו מובן: כיצד יכולים לדרוש מכל אחד ואחד מישראל דרגא נעלית כזו?

יכולים לדרוש עניין של הודאה, היינו, שאף על פי שאין לו הכרה והבנה כו', מכל מקום, הרי הוא מודה על זה, בידעו שהלה הוא למעלה ממנו; וכמו כן יכולים לדרוש מדריגה נעלית יותר - שמיעה והשגה. אבל, גם כאשר משיג את הדבר, יתכן שעדיין אין זה נרגש בלב, ומכל שכן שאינו באופן של ראיה, שהיא ההתאמתות היותר חזקה, שלכן אמרו רבותינו ז"ל[10] "אינה דומה שמיעה לראי'". ואם כן, כיצד יכולים לדרוש מכל אחד ואחת מישראל עניין של ראיה ברוחניות, ובפרט באלוקות?

אך הענין הוא - שפרשה זו קורין ב(שייכות ל) חודש אלול:

חודש אלול הוא מארבעים יום האחרונים שעליהם אמרו[11] "מה הראשונים ברצון אף אחרונים ברצון", שאז הוא גילוי רצון העליון. ומצד גילוי רצון העליון מתעורר גם רצון הפנימי שבנפש, ובאופן שחודר גם בגוף הגשמי.

וזהו גם ענין תקיעת שופר שבחודש אלול (שהוא בדוגמת ענין תקיעת שופר דראש השנה[12]) "כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה שנאמר[13] אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו"[14] - שאפילו אלו שהם בבחינת "עם" מלשון (גחלים) עוממות (כמו שכתוב בשער הייחוד והאמונה[15]), היינו, שניצוץ היהדות ("דער אידישער פונק") שנמצא בתוכם אינו מאיר ומחמם, הוא בקושי ("קאַם קאַם") עומם, הנה גם אצלם נעשה ענין של חרדה מצד הגילוי שבחודש אלול.

ואף על פי שהגילוי הוא למעלה ממדריגתם, הרי זה פועל חרדה גם בגופם הגשמי - על דרך מה שכתוב[16] "והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו גו'", ופירשו חכמינו ז"ל "אף על גב דאינהו לא חזו מזלייהו חזו", דהיינו, שאף שהגילוי הוא מבחינת המזל שלמעלה מגופם, מכל מקום, אין זה כמו ה"בת־קול" שנשמע אצל הנשמה, ולפעמים אינו מאיר בגוף כלל, אלא מצד זה ש"מזלייהו חזו" נפלה עליהם חרדה גדולה גם בגופם הגשמי, שלכן "ויברחו גו'".

ונמצא, שמצד הגילויים שבחודש אלול בכחו של יהודי לפעול זיכוך גם בגופו הגשמי, כך, שאפילו לעיני בשר יוכלו לראות שגופו נזדכך.

ומצד זיכוך הגוף יכול להיות אצלו הענין

7) פרק ד הלכה ג.
8) פרק ז.
9) תצא לו, א.
10) מכילתא יתרו יט,ט.
11) פירוש רש"י תשא לג, יא. עקב ט, יח. ועוד.
12) ראה גם תורת מנחם חלק יב עמ' 277.
13) עמוס ג, ו.
14) טור אורח חיים ריש סימן תקפא.
15) ריש פרק ז.
16) דניאל י, ז.

ד"ראה" - ראיית אלקות בעין בשר הגשמי.

ד

וזהו "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה":

הענין ד"ברכה וקללה" - קאי על כללות העבודה דחודש אלול, שנחלקת לשני עניינים: (א) ברכה - העבודה ד"ועשה טוב" בנוגע לשנה הבאה, (ב) קללה - העבודה ד"סור מרע" בנוגע לתיקון שנה שעברה.

ומדייק בכתוב "ברכה וקללה", בוא"ו המוסיף (לא כפשוטו, וא"ו המחלק, אלא וא"ו המוסיף, הוספה על ענין הברכה) - שכשם שהעבודה בנוגע לשנה הבאה ("ברכה") פועלת שיהיה כולו טוב, כך גם העבודה בנוגע לשנה שעברה ("קללה") פועלת שיהי' כולו טוב, כנזכר לעיל ש"זדונות נעשו לו כזכיות", "זכיות" בדרגא היותר נעלית.

ועל זה נאמר "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" - שמצד הגילוי ("ראה") ד"אנכי מי שאנכי" שמתגלה בכל אחד מישראל, הרי הוא פועל הענין ד"היום", לשון אור וגילוי, היינו, שיאירו אצלו שני הקוין ד"ברכה וקללה", שכל הענינים, גם העבר,

נעשים טוב גמור,

ועל ידי זה הרי הוא זוכה לכתיבה וחתימה טובה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ה

...בתפלת מנחה מתחילים לקרוא: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו'"[17].

ואיתא בספרי מוסר[18] ובספרי חסידות[19], וכבר דובר על זה פעם במאמר[20], שהאדם צריך להעמיד "שופטים ושוטרים" בכל ה"שערים" שבגופו, בנוגע לאכילה ושתיה, ראיה, שמיעה, ריח ודיבור, שכל ענינים אלו יהיו באופן של "משפט צדק", ועל ידי זה - "צדק צדק תרדוף"[21], צדק בנוגע לעצמו, וצדק בנוגע לעולם.

ועניין זה צריך להיות באופן ד"תתן לך", ש"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"[22].

ועל ידי זה יקויים גם הענין ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" כפשוטו - בארץ ישראל, שעתידה שתתפשט בכל הארצות, וירושלים תתפשט בכל ארץ ישראל[23], בגאולה השלימה על ידי משיח צדקנו, במהרה בימינו.

(משיחת שבת פרשת ראה תש"כ. תורת מנחם חלק כ"ח עמ' 287 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

17) ריש פרשת שופטים.

18) ש"ך על התורה ריש פרשת שופטים.

19) אור עמ' תתכב. ספר המאמרים תרל"ג חלק ב עמ' תסט.

20) ד"ה שופטים ושוטרים דש"פ שופטים, ד' אלול תשט"ז.

21) שם, כ.

22) ראה בבא בתרא נג, רע"א.

23) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישיעה רמז תקג.

סיכום

פרשת ראה נקראת תמיד בשייכות לחודש אלול – בשבת מברכים או בראש חודש אלול.

"ראה" – התורה מורה לכל יהודי "לראות" אלוקות, להתקשר עם אלוקות באופן של ראיה.

לכאורה תמוה: כיצד ייתכן לדרוש מכל יהודי ראיה באלוקות?!

והביאור בזה:

הוראה זו נקראת בתורה בקשר עם חודש אלול – בחודש אלול ישנו גילוי רצון העליון, גילוי זה חודר ומשפיע גם על הגוף הגשמי. וזהו גם תוכנה של התקיעה בשופר במהלך חודש אלול "יתקע בשופר בעיר והעם לא יחרדו", אפילו ה"עם" – בחינת עוממות – מושפעים מתקיעה זו.

[בזה ישנה מעלה בגילוי של חודש אלול על פני הכרוזים העליונים הנשמעים בכל יום: הכרוזים העליונים משפיעים על הנשמה, אך אין זה מכריח שהדבר יחדור ויגיע עד הגוף הגשמי, ואילו ענייני חודש אלול אכן חודרים גם בגוף הגשמי].

הרי שחודש אלול הוא זמן מסוגל לפעול זיכוך בגוף הגשמי, שכן הגילוי של חודש אלול משפיע עליו. ומצד זיכוך הגוף אפשרי לפעול "ראה" – ראיה באלוקות.

בחודש אלול עורך יהודי חשבון נפש על עבודתו במהלך השנה החולפת, וכתוצאה מעריכת החשבון הרי הוא (א) מתקן את הצריך תיקון (ב) מקבל החלטות טובות בקשר לעבודתו בשנה הבאה.

עניין זה רמוז בהמשך הכתוב: "ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" – "ברכה" הוא עניין "ועשה טוב" ההחלטות הטובות בקשר לשנה הבאה, ו"קללה" הוא עניין "סור מרע", תיקון העבר.

על ידי "ראה אנוכי", על ידי שיש בכל אחד מישראל גילוי וראייה באלוקות, "אנוכי מי שאנוכי", נעשה "היום" – אור וגילוי בכל הקשור לעבודה של "ברכה וקללה" – תיקון העבר וקבלת החלטות טובות לעתיד.

בִּיתֶךָ: כו וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ: וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ: וְלָוָאָה דִּי בְקִרְוָיךְ לָא תְרַחֲקִינַהּ אֲרֵי לֵית לַהּ חֶלָק וְאַחֲסָנָא עִמָּךְ: ס כח מִקְצֵה | שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ: מִקְצֵה | שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ: מִסּוֹף תְּלַת שְׁנִין תַּפֵּק יָת כָּל מַעְשַׂר עַלַלְתָּךְ בְּשַׁתָּא הַהִיא וְתַצְנַע בְּקִרְוָיךְ: כט וּבָא הַלֵּוִי כִּי־אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: ס וְיֵיתֵי לֵוָאָה אֲרֵי לֵית לַהּ חֶלָק וְאַחֲסָנָא עִמָּךְ וְיִתְפַּנֵּק וְיֵיכְלוּן וְיִשְׂבְּעוּן בְּדֵיל דִּי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עוֹבָדֵי יְדָךְ דִּי תַעְבֵּד:

שישי א מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה: מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה: מִסּוֹף שְׁבַע שְׁנִין תַּעְבֵּד שְׁמִטָּא: ב וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה: וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה: וְדֵין פִּתְגָם שְׁמִטְּתָא דְּתַשְׁמֵט כָּל גְּבַר מָרֵי רְשׁוּ דִּי יַרְשֵׁי בְּחַבְרֵהּ לָא יְתִבַּע מִן חַבְרֵהּ וּמִן אָחוּהִי אֲרֵי קְרָא שְׁמִטְּתָא קֳדָם יְיָ: ג אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ: אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ: מִן בַּר עַמְמִין תִּתְבַּע וְדִי יְהֵי לָךְ עִם אָחוּךְ תַּשְׁמֵט יְדָךְ: ד אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ: אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ: לְחוֹד אֲרֵי לָא יְהֵי בָךְ מִסְכֶּנָא אֲרֵי בָרָכָא יְבָרְכִנָּךְ יְיָ בְּאַרְעָא דִּי יְיָ אֱלָהָךְ יָהֵב לָךְ אַחֲסָנָא לְמֵירְתַהּ: ה רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם: רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם: לְחוֹד אִם קַבָּלָא תְּקַבֵּל לְמֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל תַּפְקֻדְתָּא הָדָא דִּי אֲנָא מְפַקֶּדְךָ יוֹמָא דֵין: ו כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ: אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בָּרְכָךְ כְּמָא דִי מַלִּיל לָךְ וְתוֹזֵף לְעַמְמִין סַגִּיאִין וְאַתְּ לָא תְזוּף וְתִשְׁלוֹט בְּעַמְמִין סַגִּיאִין וּבָךְ לָא יִשְׁלְטוּן: ס ז כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן: כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן: אֲרֵי פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ: כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח

כַּנָּפָא וְטָרְפִיתָא וְדַיְתָא לְזַנָּהּ׃ יז וְאֵת כָּל־עֹרֵב
לְמִינוֹ׃ וְאֵת כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ וְיָת כָּל עֹרְבָא
לְזַנֵּהּ׃ טז וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־
הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה
וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃
וְיָת בַּת נַעֲמִיתָא וְיָצָא וְצִפַּר שַׁחְפָּא וְנָצָא
לְזַנּוֹהִי׃ טז אֶת־הַכּוס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף
וְהַתְּנְשֶׁמֶת׃ אֶת־הַכּוס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף
וְהַתְּנְשֶׁמֶת׃ וְקַדְיָא וְקִפּוֹפָא וּבוּתָא׃ יח וְהַקָּאָת
וְאֶת־הָרָחָמָה וְאֶת־הַשָּׁלָךְ׃ וְהַקָּאָת וְאֶת־
הָרָחָמָה וְאֶת־הַשָּׁלָךְ׃ וְקָתָא וְיַרְקְרָקָא וְשָׁלֵי
נוּנָא׃ יח וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְהַדּוכִיפַת
וְהָעֲטַלֵּף׃ וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינֵהּ וְהַדּוכִיפַת
וְהָעֲטַלֵּף׃ וְחַגְרִיתָא וְאִבּוּ לְזַנֵּהּ וְנַגַּר טוּרָא
וַעֲטַלְפָּא׃ יט וְכָל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם
לֹא יֵאָכְלוּ׃ וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לְכוֹן
לָא יֵאָכְלוּ׃ וְכֹל רַחֲשָׁא דְעוֹפָא מְסָאֲב הוּא לְכוֹן
לָא יִתְאֲכְלוּן׃ כ כָּל־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ׃ כָּל עוֹפָא דְכֵי תֵּיכְלוּן׃ כא לֹא־
תֹאכְלוּ כָּל־נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה
וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃
לֹא־תֹאכְלוּ כָּל־נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ
תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ
אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃
לָא תֵיכְלוּן כָּל נְבִילָא לְתוֹתַב עָרֵל דִּי בְקִרְוָיךְ
תִּתְּנִנַּהּ וְיֵיכְלִנַּהּ אוֹ תְזַבְּנִנַּהּ לְבַר עַמְמִין אֲרֵי עַם
קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תֵיכוֹל בְּשַׂר
בַּחֲלָב׃ פ

חמישי כב עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֶת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ
הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה׃ עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת
כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה׃
עַשְׂרָא תְעַשַּׂר יָת כָּל עֲלַלַת זַרְעָךְ דְּיִפּוֹק חַקְלָא
שַׁתָּא בְשַׁתָּא׃ כג וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר
דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ
לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־
הַיָּמִים׃ וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ
וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד
לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְתֵיכוֹל
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן מַעְשַׂר עִבּוּרָךְ חַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ
וּבְכוֹרֵי תוֹרָךְ וְעָנָךְ בְּדִיל דְּתֵילַף לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ
אֱלָהָךְ כָּל יוֹמַיָּא׃ כד וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי
לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא
תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ וַאֲרֵי יִסְגֵּי מִנָּךְ אָרְחָא אֲרֵי לָא תְכוּל
לְמִטְלֵהּ אֲרֵי יִתְרַחֵק מִנָּךְ אַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ
אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן אֲרֵי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ
אֱלָהָךְ׃ כה וְנָתַתָּה בַּכֶּסֶף וְצָרַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדֶךָ
וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃
וְנָתַתָּה בְּכַסְפָּא וְצָרַרְתָּ כַּסְפָּא בִּידָךְ וְתֵיזֵל
לְאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּהּ׃ כו וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל
אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר
וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָׁם לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְנָתַתָּה
הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן
וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ
שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃
וְתִתֵּן כַּסְפָּא בְּכֹל דִּי יִתְרְעֵי נַפְשָׁךְ בְּתוֹרֵי וּבְעָנָא
וּבְחַמַר חֲדַת וְעַתִּיק וּבְכֹל דִּי תִשְׁאֲלִנָּךְ נַפְשָׁךְ
וְתֵיכוֹל תַּמָּן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וְתֶחֱדֵי אַתְּ וְאֵנַשׁ

מאת הרב **מרדכי־מנשה לאופר**

חמש אגרות למשפחה אחת

בחודש אלול־תשרי מיעט הרבי לענות על מכתבים - נוהג שהתגבר עם השנים • האורחים שהגזימו במכתבים • סיפורה המדהים של משפחה מאשקלון, שזכתה לקבלת מהרבי חמישה מכתבים ביום אחד, בעשרת ימי תשובה תשל״ח

בחלק מימי חודש אלול, ובחודש תשרי כולו, מיעט הרבי בכתיבת מכתבים ומענים. יוצאים מן הכלל הם דברים שלדעת הרבי דרשו טיפול מידי מצד 'הזמן גרמא' - עניינים דחופים שהיו בבחינת פיקוח־נפש מבחינה גשמית או רוחנית. לא תמיד ידעו ממועני המענים וה'אגרות־קודש' מה הסתתר מאחורי הפניות לרבי, וממילא מה מידת הדחיפות וסדר הקדימה בשיגור מכתבי המענות וההתייחסויות.

באלול אין זמן לקרוא מכתבים

בשיחת ר״ח אלול תשמ״ז ('התוועדויות תשמ״ז' כרך ד' עמ' 308) הודיע הרבי ברבים:

בחודש אלול אין הזמן גרמא לא רק **לענות** על המכתבים, אלא אפילו **לקרוא** את המכתבים.

ובפתק מחודש תשרי (ככל הנראה מתקופה מאוחרת יותר):

אין הזמ״ג [הזמן גרמא] כלל היום לקריאת מכתבים.

ומוסיף שם:

אזכיר עה״צ בבוא הזמן.

והדברים תואמים את הנאמר בהתוועדות ש״פ לך תשמ״א סי״א ('התוועדויות תשמ״א' כרך א' עמ' 429-430):

שמצד ריבוי המכתבים כו' יקח משך זמן עד שימסרו ויביאו כולם על הציון.

הדברים נאמרו אחרי הודעת הרבי:

אישור ומענה על כל המכתבים והשאלות והבקשות כו'... שאין הזמן־גרמא לאשר לכאו״א בפרטיות ועל־אחת־כמה־וכמה להשיב שאלתו ובקשתו כו'... הזדמנות נוספת לאשר **לכולם יחדיו** "ברוב עם" ובמקום קדוש כו' (שזהו - אופן נעלה יותר מאישור מכתבו של כאו״א בפרטיות).

והוסיף:

ומודיעים בזה אשר בעזרת ה' יתברך, ימסרו, יביאו המכתבים והבקשות כו' על הציון הק' דכ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו.

ולכך הוסיף חידוש:

אשר לאמיתתו של דבר, הרי תיכף ומיד בכתיבת המכתב, כו' מגיעה הבקשה למקור כל הברכות וכל ההשפעות כו' הקב״ה בכבודו ובעצמו.

אין הזמן להרבות בפתקאות ומכתבים

הודעה דומה אך מתונה יותר נשמעה מפי הרבי ארבע שנים קודם לכן - בי״ג אלול תשמ״ב ('התוועדויות תשמ״ב' כרך ד' עמ' 2147) שאז אמר:

אין זה הזמן המתאים להרבות בפתקאות ומכתבים, ולכתוב כל מכתב בארוכה דווקא, ולהמתין למענה (בארוכה) בו ביום או מיד למחרת - הנהגה כזו יכולה להיות לפני חודש תשרי או לאחרי חודש תשרי, למעוטי חודש תשרי... העדר המענה על מכתבים אין זה מפני העדר שימת לב אלא מפני שאין זה הזמן

המתאים לכך, כנ"ל.

[בהנהגה דומה נהג גם כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע, כפי שכתב בג' מרחשון תרצ"ו: "מכתבו במועדו קבלתי. . אמנם במחצית השני דחודש אלול, וחודש תשרי, מפני כבוד הימים נוראים וימים טובים ועבודתם, כבד עלי עריכת מכתבים...".

גם במכתבו של המזכיר הרב יחזקאל פייגין הי"ד, מחודש תשרי תרצ"ו: "אל יפלא כבודו על איחורי המענה על מכתבו כי חדש זה הוא המושבע בעבודה הרוחנית וימים נוראים וטובים, ורוב מכתבים, וממילא כמעט אשר בכל משך החדש אין משיב כ"ק על מכתבים".

בז' מרחשון תרפ"ט (אגרות־קודש אדמו"ר מוהריי"צ כרך טז עמ' רנה) כותב כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ:

"מכתבו מתחלת אלול הגיעני במועדו, ובימי חדש תשרי אין הזמן גרמא לכתיבת מכתבים [(וראה שם עמ' רנח - מכ' מז' מ"ח על "מכתבו מי"א אלול" באותם מכתבים כותב הרבי ריי"צ "וברכתי אותו ואת ב"ב שי', בשנה טובה ומתוקה בגו"ר" - "ומפני רוב העבודה לא הספיק לי הזמן להעלות ברכתי זו על הכתב עד עתה שהנני ממלא בזה" (ראה גם בעמ' רנט־רס. רסא. רסב־ג. רסד)]. - וראה עוד בהנאסף ב'אוצר מנהגי חב"ד' תשרי עמ' טו־טז".

בשנים הראשונות לנשיאותו נוהג היה הרבי לכתוב מכתבים גם בימי תשרי, ובשנים שלאחר־מכן הלך הדבר ונתמעט, להוציא מכתבים בודדים:

בכ"ח תשרי תשי"ב (אגרות־קודש' כרך ה' עמ' יא):

מפני עניני חדש תשרי לא הי' הזמן גרמא לענות עד עתה.

כך גם בט"ו מרחשון תשט"ז ('אגרות־קודש' כרך יב עמ' עג):

מכתבו מלפני ר"ה בעתו נתקבל, ולא היה הזמן גרמא לענות עליו עד עתה.

ט' מרחשון תשי"ט - 'אגרות־קודש' כרך ח"י עמ' מו:

ואין הזמן דחודש תשרי גרמא לענות על מכתבים כהנ"ל בפרטיות.

י"ב תשרי תשי"ט - שם עמ' יח:

במענה למכתבו מלפני ראש־השנה, שנתקבל בימים שאין הזמן גרמא לענות בענין הדורש עיון, ואתו רוב הסליחה על עכוב המענה.

בז"ך תשרי תש"כ התייחס הרבי למכתב שנכתב לו כארבעים (!) יום קודם לכן ('אגרות־קודש כרך יט עמ' כז):

נתקבל מכתבו מי"ז אלול, ונתעכב המענה מפני טרדות ימי הסגולה דחדש זה.

אין סדר עבודה של כתיבת מכתבים בידי אורחי תשרי

כל האמור הוא מפני טרדות הרבי כו', אבל ברשימת המזכיר הרה"ח ר' יהודה לייב גרונר שי', מביא דברים ששמע מהרבי ביום ב' דחול־המועד סוכות תשל"ה, ומהם עולה כי הרבי לא היה מרוצה מעצם ההנהגה של "כתיבת מכתבים כסדר", כאילו זהו 'סדר עבודה' מצד עצמו:

"כפי הנראה אומרים להם [להאורחים] לכתוב מכתבים כסדר. כל יום משגרים מכתב. לא זוהי מטרת בואם לכאן. הגיעו לכאן כדי להתוועד! כותבים כל יום סתם ענינים שלא חשוב לכותבם, העיקר שייחשב שכתבו מכתב".

5 מכתבים למשפחה אחת

ובכל זאת, מצא הרבי לנכון, בעשרת ימי תשובה תשל"ח, לכתוב חמש אגרות למשפחה אחת מאשקלון.

את הרקע לדברים מספֵּר הרה"ח ר' מרדכי מנשה שי' גורליק מנחלת הר חב"ד:

"אחרי מלחמת יום הכיפורים התחלתי לעבוד בעירית אשקלון בתור אדריכל. ב'השגחה פרטית' הוטלה עלי, במשך הזמן, משימה שהייתה משותפת גם ל'משרד הבטחון':

"באשקלון התגוררה משפחת שעני. אבי המשפחה, אורי הי"ד, היה טייס קרב בן קיבוץ עין חרוד, שנהרג במלחמת יום הכיפורים (ביום השלישי, י"ב תשרי תשל"ד). במהלך שלושת ימי המלחמה הראשונים הספיק לצאת לכמה וכמה גיחות בשטח מצרים ולתקוף שם, אך מטוסו נפגע בעת שתקף גשר על תעלת סואץ. אורי הותיר אחריו אישה, מרת שולמית תחי', וארבעה ילדים שיחיו. הבית היה קטן והוחלט לסייע לה בהרחבתו.

"כך הכרתי את המשפחה, והיה זה טבעי שכאשר

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: אֲרֵי תְקַבֵּל
לְמֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר יָת כָּל פִּקּוּדוֹהִי דִּי
אֲנָא מְפַקֶּדְךָ יוֹמָא דֵּין לְמֶעְבַּד דְּכָשֵׁר קֳדָם יְיָ
אֱלָהָךְ: ס

רביעי א בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא
תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא־תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם
לָמֵת: בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ
וְלֹא־תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת: בְּנִין אַתּוּן
קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִתְחַמְּמוּן וְלָא תְשַׁוּוּן מָרָט
בֵּין עֵינֵיכוֹן עַל מֵית: ב כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעָם
סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: כִּי
עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה
לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
הָאֲדָמָה: אֲרֵי עַם קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּבָךְ
אִתְרְעֵי יְיָ לְמֶהֱוֵי לֵהּ לְעַם חֲבִיב מִכֹּל עַמְמַיָּא דִּי
עַל אַפֵּי אַרְעָא: ס ג לֹא תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה: לָא
תֵיכוֹל כָּל דְּמִרְחָק:

ד זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ שׁוֹר שֵׂה
כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים: זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ
שׁוֹר שֵׂה כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים: דֵּין בְּעִירָא
דְּתֵיכְלוּן תּוֹרִין אִמְּרִין דִּרְחֵלִין וְגַדְיָן דְּעִזִּין:
ה אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וּתְאוֹ
וְזֶמֶר: אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וּתְאוֹ
וְזֶמֶר: אַיָּלָא וְטַבְיָא וְיַחְמוּרָא וְיַעְלָא וְרֵימָא
וְתוֹרְבָּלָא וְדֵיצָא: ו וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה
וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה
בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ: וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת
פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה
בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ: וְכָל בְּעִירָא דְּסָדְקָא
פַרְסָתָא וּמַטְלְפָא טַלְפִין פַּרְסָתָא מַסְקָא
פִּשְׁרָא בִּבְעִירָא יָתַהּ תֵּיכְלוּן: ז אַךְ אֶת־זֶה לֹא

תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה
הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַגָּמָל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־
הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא
הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם: אַף אֶת־זֶה לֹא
תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה
הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַגָּמָל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן
כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים
הֵם לָכֶם: בְּרַם יָת דֵּין לָא תֵיכְלוּן מִמַּסְקֵי
פִּשְׁרָא וּמִמַּסְדֵּיקֵי פַּרְסָתָא מַטְלְפֵי טַלְפַּיָּא יָת
גַּמְלָא וְיָת אַרְנְבָא וְיָת טַפְנָא אֲרֵי מַסְקֵי פִּשְׁרָא
אִנּוּן וּפַרְסָתְהוֹן לָא סְדִיקָא מְסָאֲבִין אִנּוּן לְכוֹן:
ח וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה
טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ
וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ: וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס
פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם
לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ: וְיָת חֲזִירָא
אֲרֵי מַסְדִּיק פַּרְסָתָא הוּא וְלָא פָשַׁר מְסָאֲב הוּא
לְכוֹן מִבִּסְרְהוֹן לָא תֵיכְלוּן וּבְנִבְלְתְּהוֹן לָא
תִקָּרְבוּן: ס ט אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם
כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ: אֶת־זֶה
תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר
וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ: יָת דֵּין תֵּיכְלוּן מִכֹּל דִּי
בְמַיָּא כֹּל דִּי לֵהּ צִיצִין וְקַלְפִין תֵּיכְלוּן: י וְכֹל
אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ
טָמֵא הוּא לָכֶם: וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר
וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם: וְכֹל דִּי
לֵית לֵהּ צִיצִין וְקַלְפִין לָא תֵיכְלוּן מְסָאֲב הוּא
לְכוֹן: ס יא כָּל־צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ: כָּל־צִפּוֹר
טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ: כָּל צִפַּר דַּכְיָא תֵּיכְלוּן: יב וְזֶה
אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס
וְהָעָזְנִיָּה: וְזֶה אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם הַנֶּשֶׁר
וְהַפֶּרֶס וְהָעָזְנִיָּה: וְדֵין דִּי לָא תֵיכְלוּן מִנְּהוֹן
נִשְׁרָא וְעָר וְעַזְנְיָא: יג וְהָרָאָה וְאֶת־הָאַיָּה וְהַדַּיָּה
לְמִינֵהּ: וְהָרָאָה וְאֶת־הָאַיָּה וְהַדַּיָּה לְמִינֵהּ: וּבַת

אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי אַרְעָא: ט לָא־תֹאבֶה לוֹ וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וְלֹא־ תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו: לֹא־תֹאבֶה לוֹ וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וְלֹא־תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו: לָא תֵיבֵי לֵהּ וְלָא תְקַבֵּל מִנֵּהּ וְלָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלוֹהִי וְלָא תְרַחֵם וְלָא תְכַסֵּי עֲלוֹהִי: י כִּי הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ יָדְךָ תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה: כִּי הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ יָדְךָ תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה: אֲרֵי מְקָטָל תְּקָטְלִנֵּהּ יְדָךְ תְּהֵי בֵּהּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִקְטְלֵהּ וִידָא דְכָל עַמָּא בְּבַתְרֵיתָא: יא וְסִקַלְתּוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: וּסְקַלְתְּוֹ בֶאֱבָנִים וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבָדִים: וְתִרְגְּמִנֵּהּ בְּאַבְנַיָּא וימותּ אֲרֵי בָעָא לְאַטְעָיוּתָךְ מִדַּחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהָךְ דִּי אַפֵּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא: יב וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא־יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ: וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וְיִרָאוּן וְלֹא־יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ: וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וְיִדְחֲלוּן וְלָא יוֹסִפוּן לְמֶעְבַּד כְּפִתְגָמָא בִּישָׁא הָדֵין בֵּינָךְ: ם יג כִּי־תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת שָׁם לֵאמֹר: כִּי תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת שָׁם לֵאמֹר: אֲרֵי תִשְׁמַע בְּחַד מִקְרָוָיךְ דִּי יְיָ אֱלָהָךְ יָהֵב לָךְ לְמִתַּב תַּמָּן לְמֵימָר: יד יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ וַיִּדִּיחוּ אֶת־יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם: יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ וַיַּדִּיחוּ אֶת יְשִׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נֵלְכָה וְנִפְלְחָה לֵאלָהִין אָחֳרָנִין דְּלָא יְדַעְתּוּן: וְאִתְּבַעְתָּ יָת יָתְבֵי קִרְתָּהּוֹן לְמֵימָר נְהַךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא דִי לָא יְדַעְתּוּן: טו וְדָרַשְׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתְּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבֶּךָ: וְדָרַשְׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתְּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבֶּךְ: וְתִתְבַּע וְתִבְדּוֹק וְתִשְׁאַל יָאוּת וְהָא קְשָׁטָא כֵּן פִּתְגָמָא אִתְעֲבִידָא תּוֹעֲבְתָּא הָדָא בֵּינָךְ: טז הַכֵּה תַכֶּה אֶת־יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־בְּהֶמְתָּהּ לְפִי־חָרֶב: הַכֵּה תַכֶּה יָת יָתְבֵי קִרְתָּא הַהִיא לְפִי־חָרֶב מְחָא תְמְחֵי יָת יָתְבֵי קִרְתָּא הַהִיא הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־בְּהֵמְתָּהּ לְפִי־חָרֶב: מִמְחָא תִמְחֵי יָת יָתְבֵי קִרְתָּא הַהִיא לְפִתְגָם דְּחָרֶב גַּמָּר יָתָהּ וְיָת כָּל דִּי בַהּ וְיָת בְּעִירָהּ לְפִתְגָם דְּחָרֶב: יז וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל־תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת־הָעִיר וְאֶת־ כָּל־שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד: וְיָת כָּל־שְׁלָלָהּ תִּקְבֵּץ אֶל־תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ יָת קִרְתָּא וְיָת כָּל עֲדָאהּ גְּמִיר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּתְהֵי תֵּל חָרִיב לְעָלַם לָא תִתְבְּנֵי עוֹד: יח וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן־ הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן־לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ: וְלָא־יִדְבַּק בִּידָךְ מְאוּמָה מִן־הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְיִתֶּן־לְךָ רַחֲמִין וְיִרְחַם עָלָךְ וְיַסְגֵּנָךְ כְּמָא דִי קַיִּים לַאֲבָהָתָךְ: יט כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי

התכוננתי לנסוע לרבי בשלהי שנת תשל"ז לחודש תשרי תשל"ח, הודעתי לגב' ש.ש. שאני נוסע, ואם רצונה לכתוב 'פדיון נפש' ולבקש את ברכת הרבי לקראת השנה החדשה - תעשה זאת.

"היא וילדיה ישבו, אפוא, וכתבו לרבי. כשהגעתי לקבל את המכתבים היא צירפה מתנה לרבי. אורי הי"ד (שנלב"ע בגיל 33) היה חובב צילומים מושבע. אלמנתו בחרה, אפוא, צילום של הר סיני שבעלה צילם מהמטוס באחת מנסיעותיו.

"כשהגעתי לרבי מסרתי את המכתבים והתמונה למזכירות, והוספתי מספר מילים, שמדובר באלמנת צה"ל וילדיה. כנראה, כאשר הרבי קיבל את התמונה הוא ציין בכתב־יד־קדשו: 'הר סיני - אורי ע"ה שעני, אשקלון, קיץ תשכ"ו'". [תואר בקטלוג תערוכת הספרי' (אלול תשנ"ד) עמ' ז - וראה 'התקשרות' גליון א'יז (יתרו ט"ז שבט תשע"ד)].

"במהלך חול המועד סוכות באותה שנה התעניינתי מספר פעמים ב'מזכירות' האם הרבי כתב איזה מענה על המכתבים והתמונה, אך איש לא ידע לומר לי דבר.

"בינתיים אירע האירוע הבריאותי בשמיני־עצרת, ואז הבנתי שאין לי מה לצפות בנושא...

"לכן, כששבתי לארץ־הקודש לא מיהרתי להתקשר עם משפחת שעני, כי ידעתי שאין לי מה למסור להם.

"ואז, באחד הימים, הופתעתי לקבל טלפון ממרת שעני שביקשה להגיע אליהם בדחיפות. כשהגענו היא סיפרה על 5 האיגרות שקיבלה היא וילדיה, היא בכתה מהתרגשות ואמרה: "הרבי הוא ממש נביא הוא קלע למחשבותיי וירד לנבכי הנפש. כל ההתלבטויות והספיקות - קיבלו תמונת מצב ברורה ובהירה".

יצויין, כי עם קבלת המכתב אכן חל מהפך לטובה בכל מהלך נפשה וחייה של הנמענת; קשריה עם פעילי צעירי אגודת חב"ד נמשכו שנים רבות ובמרכז, כמובן, משפ' גורליק מנחלת הר חב"ד.

האיגרת הראשונה ארוכה (נדפסה לראשונה ב'לקוטי שיחות' כרך יט בהוספות עמ' 514 ואילך. ובשלימות יתר ב'תורת מנחם - מנחם ציון' כרך ב' עמ' 553 ואילך) לאם המשפחה:

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח

ברוקלין, נ.י.

מרת שולמית תחי' שעני

אשקלון

ברכה ושלום!

מר מרדכי מנשה שי' גורליק מסר לי המכתבים והתשורות (פ"ש מהקורות אותה ומשפחתה, ושאף על פי כן מתעודדת וממלאת תפקידה היקר והכי חשוב בנוגע לחנוך ילדי' שיחיו. ומובן שבכדי למלא שליחות זו של הקדוש ברוך הוא כדבעי צריכה להיות חזקה בבטחונה בה', המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, נוסף על ציווי ה' בתורתו, תורת חיים (הוראה בחיים) **ונשמרתם מאד לנפשותיכם**, שמירת הגוף כפשוטו, ובלשון חכמינו ז"ל אשר גוף האדם הוא "נכסיו של הקב"ה" לשמור עליו שיהי' בריא ושלם, הן בגשם והן ברוח. וכשהולכים בדרך זו ומלאים שליחותו של הקב"ה הרי על ידי זה מרחיבים ומגדילים הצנורות והכלים לקבלת ברכות ה' בכל המצטרך, כולל גם הצלחה במילוי שליחות האמורה.

ויהי רצון מהשם יתברך שמכאן ולהבא לא תדע מכל צער ועגמת נפש ח"ו, כי אם נחת אמתי, נחת יהודי, מכאו"א מילדי' שיחיו ותגדלם - בנוסח המסורתי - לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

תקותי שתתיחם באדיבות להבא לקמן בהמשך מכתבי זה, שלכאורה הוא התערבות בשטח פרטי, אבל כיון שהכל בהשגחה פרטית יש לי הרגש וגם האחריות שלא להעלים מחשבתי בענין זה, והיא:

מובן וגם פשוט הצער והכאב והרבה יותר מזה - באבדן הבעל ואבי המשפחה (ה' יקום דמו), אבל ביחד עם זה ובפרט שנתברכה מה' בילדים, וכאמור לעיל שעל ידי זה מוטלת עלי' שליחות קדושה וגם נעימה, אף כי לפעמים די כבדה, בנוגע לחינוכם - הרי כתוצאה מזה מובן שצריכה להשתדל לסדר חיים רגילים, ובלשון העולם - נורמליים, בכל הפרטים ובשלמות ככל האפשר. כוונתי, פשוט, חיי משפחה על ידי נישואין ודלא כטעות רבים אשר על ידי זה פוגעים ח"ו ברגשות הנשמה של הנפטר היקר וכו', כי אם אדרבה ולהיפך, שהרי הנשמה נמצאת בעולם האמת ורואה כל ענין לאמתתו ואם מצד זכרון הנשמה, אפילו כשהזכרון טרי עדיין, נמנעים מלעשות דבר המוכרח וגם טוב בשביל הילדים וגם בשביל עצמה, נגרם על ידי צער ועוד יותר מזה לנשמת הנפטר, שאין רצוני להאריך בדבר ואדרבה כשהנשמה בעולם האמת רואה שמייסדים החיים מתאים לתורתנו תורת אמת, הנקראת גם תורת חסד, שכל הוראותי' אמת וחסד, הרי גורמים נחת רוח אמתי לנשמה, ובלשון המסורתי - גורמים עלית הנשמה ועונג אמתי לה.

למותר להאריך אשר הדבר קשור במאבק נפשי ומאבק שאינו קל וכו', אבל בודאי אשר הקב"ה, בורא האדם ומנהיגו, אינו עוזב אותו גם במצב הדורש התאמצות יתרה וכוחות נפשיים מיוחדים, וקודם שמביאו למצב כזה נותן להאדם כל הכוחות והאפשרויות להתגבר על מצבו, ובהחלטה בזה בתוקף המתאים - בא הדבר קל יותר ממה ששיערו מראש.

עוד נקודה בדבר, אשר בקשר עם הילדים, הרי ככל שיוקדם הדבר כשגילם רך יותר, יהי' קל יותר להם להתרגל לפנים חדשות בבית ולתפקידו, שבטח ימלא באופן הכי טוב, כשיצליח אותה ה' ותמצא בן זוגה, ולא רק באופן הכי טוב כי אם גם בלבביות וכו'.

קשה לי להאריך בדבר כיון שאינה מוכרה לי אישית, אבל לגודל חשיבות הענין, אשר גם ההקדם בזה חשוב, איני יכול שלא לכתוב לה על דבר זה, על כל פנים שורות ספורות הנ"ל, ותקותי שתראה את המציאות כמו שהיא לכל פרטי' המנויים למעלה.

ולהוסיף עוד נקודה, ואולי היא החשובה ביותר, אשר בתקופתנו זו רבת המהומות והמהפכות וכו', ראיתי ואולי ראתה גם היא, כמה וכמה מקרים דומים על כל פנים בחלק הכי חשוב, כבמקרה שלה, וכשהשתדלה האלמנה לסדר חיי' באופן האמור, שהיא הוראת תורתנו, תורת חיים, הרי לאחרי זמן קצר נוכחה לדעת אשר זוהי הדרך הנכונה בשביל הילדים ובשביל עצמה, ועוד יותר מזה, לחיים מלאים ומאושרים.

בברכה לחתימה וגמר חתימה טובה, ולבשורות טובות בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

מובן שתודה מיוחדת על שימת לבבה לשלוח לי תשורה יקרה מצילומי בעלה ז"ל, צילום ממדבר סיני ומההר שקוראים לו "הר סיני", המראה לא רק כשרון מיוחד באמנות הצילום, אלא גם על ידי קביעת הנושא שיש בו ענין לבבי השייך לכאו"א מישראל, ש"כל הנשמות היו במעמד הר סיני" כשניתנה התורה לישראל.

אפשר שכבר עוררו על זה, אבל ארשה לעצמי להעיר גם אני, מכיון שמר גורליק סיפר לי שיש מספר גדול של צילומים בדומה לזה ששלחה לי, שאפשר כדאי לבא בדברים עם משרד הבטחון, מחלקה החינוכית אשר בו, או כיו"ב, או איזה אירגון אחר מתאים, שיעשו תערוכה מהתמונות האלה.

הרבי לא הסתפק בכך, וכתב גם לילדים את האגרות הבאות (שתי הראשונות נדפסו ב'לקוטי שיחות' שם עמ' 544-545):

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח

ברוקלין, נ.י.

לאיל שי' שעני

ברכה ושלום!

רב תודות לך בעד האיחולים והמתנה היקרה ששלחת לי למזכרת.

בימים אלה שבין ראש השנה ויום הכפורים, בראשית השנה, שולח אני לך ברכתי לשנה טובה ומתוקה, הצלחה בלימודים בהנהגה טובה, ועד שתהי' דוגמא חי' ומזהירה לכל חבריך, ואמא תחי' תראה ממך רב נחת אמיתי מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה

מ. שניאורסאהן

***

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח

ברוקלין, נ.י.

לעפרי תחי' שעני

ברכה ושלום!

רב תודות לך בעד המכתב והאיחולים וגם בעד המתנה היקרה לי ששלחת לי למזכרת, ויפה בחרת בסמל השלום, שנצרך לכל יהודי בכל מקום ובפרט לאחינו הנמצאים בארץ הקודש.

ובימים אלה, בתחילת השנה, מאחל אני לך שנה טובה ומתוקה, הצלחה בלימודים והצלחה בהנהגה, ועד שתהיי מופת לחברות שלך, ואמא תחי' תראה ממך רב נחת אמיתי בגאון ובשמחה.

ובפרט שנכנסת לגיל בת מצוה, שההנהגה שלך חשובה ביותר, וגם על ידי כך תהיי דוגמא חי' ומזהירה לאחיותיך ולאחיך שיחיו.

בברכה

מ. שניאורסאהן

שתי האיגרות הבאות מודפסות כאן מתוך כרך ל"ג של 'אגרות־קודש', הנמצא בדפוס:

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח

ברוקלין, נ.י.

להדר תחי' שעני

ברכה ושלום!

רב תודות לך בעד המכתב והאיחולים בצירוף המתנה היקרה (ששלחת) לי למזכרת.

ובימים אלה שבין ראש השנה ויום הכפורים, בראשית השנה, מאחל אני לך שנה טובה ומתוקה, הצלחה בלימודים והצלחה בהנהגה טובה, ועד שתהיי מופת לחברות שלך, ואמא תחי' תראה ממך רב נחת אמיתי מתוך שמחה וטוב לבב.

תַּעְבֵּד בֵּן קֶדֶם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי כָּל דִּמְרָחֵק קֳדָם יְיָ
דִּי סָנֵי עֲבָדוּ לְטַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי אַף יָת בְּנֵיהוֹן וְיָת
בְּנָתֵיהוֹן יוֹקְדִין בְּנוּרָא לְטַעֲוָתְהוֹן: א אֵת כָּל־
הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ
לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ: אֵת
כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ
לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ: יָת כָּל
פִּתְגָמָא דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן יָתָהּ תִּטְרוּן
לְמֶעְבַּד לָא תוֹסְפוּן עֲלוֹהִי וְלָא תְמַנְעוּן מִנֵּהּ: פ
ג כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן
אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת: כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ
חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת: אֲרֵי
יְקוּם בֵּינָךְ נְבִיָא אוֹ חָלֵם חֶלְמָא וְיִתֵּן לָךְ אָת אוֹ
מוֹפְתָא: ג וְאֶבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר
אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם: וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת
אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם: וְלֵית אָתָא
וּמוֹפְתָא דִּי מַלִּיל עִמָּךְ לְמֵימָר נְהַךְ בָּתַר טַעֲוָת
עַמְמַיָּא דִּי לָא יְדַעְתָּנוּן וְנִפְלְחִנּוּן: ד לֹא תִשְׁמַע
אֶל־דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל־חוֹלֵם הַחֲלוֹם
הַהוּא כִּי מְנַסֶּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת
הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: לָא תִשְׁמַע אֶל־דִּבְרֵי
הַנְּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל־חוֹלֶם הַחֲלוֹם הַהוּא כְּי
מְנַסֶּה יְהוָה אֱלָהֵיכוֹן אִתְכוֹן לְמִנְדַּע הֲיִשְׁכֶם
אֲהֲבִים אֶת־יְהוָה אֱלָהֵיכוֹן בְּכָל־לִבְבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם: לָא תְקַבֵּל לְפִתְגָמֵי נְבִיָא הַהוּא אוֹ
לְחָלֶם חֶלְמָא הַהוּא אֲרֵי מְנַסֵּי יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן
לְמִדַּע הַאִיתֵיכוֹן רָחֲמִין יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן בְּכָל
לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן: ה אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת־מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ
וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן:
אֲחֲרֵי יְהוָה אֱלָהֵיכוֹן תֵּלְכוּן וְיָתֵהּ תִּדְחֲלוּן
מִצְוָתֵיו תִּשְׁמְרוּן וּבְקָלֵהּ תִּשְׁמְעוּן וְאוֹתֵהּ תַּעֲבְדוּן וּבֵהּ
תִּדְבָּקוּן: בָּתַר דַּחֲלְתָּא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן תְּהָכוּן וְיָתֵהּ
תִּדְחֲלוּן וְיָת פִּקּוּדוֹהִי תִּטְרוּן וּלְמֵימְרֵהּ תְּקַבְּלוּן
וּקְדָמוֹהִי תִּפְלְחוּן וּבְדַחֲלְתֵהּ תִּתְקָרְבוּן:
ו וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת
כִּי דִבֶּר־סָרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא
אֶתְכֶם ו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עֲבָדִים
לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לָלֶכֶת בָּהּ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: וְהַנְּבִיא
הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי דִבֶּר־סָרָה
עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם ו מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עַבָדִים לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלָהֶיךָ לָלֶכֶת בָּהּ וּבְעַרְתָּ הָרָע
מִקִּרְבֶּךָ: וּנְבִיָא הַהוּא אוֹ חָלֶם חֶלְמָא הַהוּא
יִתְקְטֵל אֲרֵי מַלִּיל סְטָיָא עַל יְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי אַפֵּק
יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם וּדְפָרָקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא
לְאַטָעָיוּתָךְ מִן אָרְחָא דִּי פַקָּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְמְהַךְ
בַּהּ וּתְפַלֵּי עֲבַד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: ס ז כִּי יְסִיתְךָ
מְצוֹתַיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ
תִּדְבָּקוּן: בָּתַר דַּחֲלְתָּא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן תְּהָכוּן וְיָתֵהּ
תִּדְחֲלוּן וְיָת פִּקּוּדוֹהִי תִּטְרוּן וּלְמֵימְרֵהּ תְּקַבְּלוּן
וּקְדָמוֹהִי תִּפְלְחוּן וּבְדַחֲלְתֵהּ תִּתְקָרְבוּן:
ו וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת
כִּי דִבֶּר־סָרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא
אֶתְכֶם ו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עֲבָדִים
לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לָלֶכֶת בָּהּ וּבְעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: וּנְבִיָא הַהוּא
יִתְקְטֵל אֲרֵי מַלִּיל סְטָיָא עַל יְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי אַפֵּק
יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם וּדְפָרָקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא
לְאַטָעָיוּתָךְ מִן אָרְחָא דִּי פַקָּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְמְהַךְ
בַּהּ וּתְפַלֵּי עֲבַד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: ס ז כִּי יְסִיתְךָ
אָחִיךָ בֶּן־אִמֶּךָ אוֹ־בִנְךָ אוֹ־בִתְּךָ אוֹ ו אֵשֶׁת
חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר
נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ
אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ: כִּי יְסִיתְךָ אָחִיךָ בֶּן־אִמֶּךָ אוֹ־בִנְךָ
אוֹ־בִתְּךָ אוֹ ו אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ
בַּסֵּתֶר לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ: אֲרֵי יְמַלְכְּנָךְ אֲחוּךְ בַּר
אִמָּךְ אוֹ בְרָךְ אוֹ בְרַתָּךְ אוֹ אִתַּת קְנָמָךְ אוֹ חַבְרָךְ
דִּי כְנַפְשָׁךְ בְּסִתְרָא לְמֵימָר נְהַךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוַת
עַמְמַיָּא דִּי לָא יְדַעְתָּ אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ: ח מֵאֱלָהֵי
הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ
הָרְחֹקִים מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה
הָאָרֶץ: מֵאֱלָהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם
הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הָרְחֹקִים מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ
וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ: מִטַּעֲוַת עַמְמַיָּא דִּי
בְּסַחֲרָנֵיכוֹן דְּקָרִיבִין לָךְ אוֹ דִרְחִיקִין מִנָּךְ מִסְּיָפֵי

אַוַּת נַפְשֶׁךָ: אֲרֵי יִתְרַחַק מִנָּךְ אַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן וְתִכּוֹס מִתּוֹרָךְ
וּמֵעָנָךְ דִּי יְהַב יְיָ לָךְ כְּמָא דִּי פַּקֵּדְתָּךְ וְתֵיכוֹל
בְּקִרְוָיךְ בְּכֹל רְעוּת נַפְשָׁךְ: כב אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל
אֶת־הַצְבִי וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכֵלֻנּוּ: אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת־
הַצְבִי וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר
יַחְדָּו יֹאכֵלֻנּוּ: בְּרַם כְּמָא דִּי מִתְאֲכֵל בְּשַׂר טַבְיָא
וְאַיְלָא כֵּן תֵּיכְלִנֵּהּ מְסָאבָא וְדַכְיָא כַּחֲדָא יְכִלְנֵּהּ:
כג רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא
הַנָּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר: רַק חֲזַק
לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא־
תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר: לְחוֹד תְּקֹף בְּדִיל
דְּלָא לְמֵיכַל דְּמָא אֲרֵי דָמָא הוּא נַפְשָׁא וְלָא
תֵּיכוֹל נַפְשָׁא עִם בִּשְׂרָא: כד לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל־
הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: לָא תֵּיכְלִנֵּהּ עַל־אַרְעָא תִּשְׁדְּנֵהּ
תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: לָא תֵּיכְלִנֵּהּ עַל אַרְעָא תִּשְׁדְּנֵהּ
כְּמַיָּא: כה לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ
אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה: לָא
תֵּיכְלִנֵּהּ דִּלְמַעַן יִיטַב לָךְ וּלְבָנָיךְ אֲבַתְרָךְ כִּי־
תַעֲבֵד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ: כו רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא
וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה: רַק
קֻדְשָׁיךְ אֲשֶׁר־יְהוֹן לָךְ וְנִדְרָיךְ תִּסַּק וּתְאֵתֵ
אֶל־אֲתַר דִּי יִתְרְעֵי יְיָ: לְחוֹד מַעְשַׂר
קוּדְשָׁיךְ דִּיהוֹן לָךְ וְנִדְרָךְ תִּטּוֹל וְתֵיתֵי לְאַתְרָא
דִּי יִתְרְעֵי יְיָ: כז וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם
עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְדַם־זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ
עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל:
וְעָשִׂיתָ עֲלָתָיךְ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל־מַדְבְּחָא יְהוָה
אֱלָהָךְ וְדַם־נִכְסַת קוּדְשָׁיךְ יִשְׁתְּפֵךְ
עַל־מַדְבְּחָא יְהוָה אֱלָהָךְ וְבִסְרָא תֵּיכוֹל: שְׁמֹר
וְשָׁמַעְתָּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ עַד־
עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ: שְׁמַר וְשָׁמַעְתָּ יָת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ
עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲבֵד דְּטָב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלָהָךְ: טַר וּתְקַבֵּל יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין דִּי אֲנָא
מְפַקֶּדָךְ בְּדִיל דְּיֵיטַב לָךְ וְלִבְנָיךְ בַּתְרָךְ עַד עָלָם
אֲרֵי תַּעְבֵּד דְּתָקֵן וּדְכָשַׁר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ: ס
שלישי כט כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ
וְיָרַשְׁתָּ אוֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם: כִּי־יַכְרִית יְהוָה
אֱלָהָךְ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לָרֶשֶׁת
אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אוֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם: אֲרֵי
יְשֵׁצֵי יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמְמַיָּא דִּי אַתְּ עָלֵל לְתַמָּן
לְתָרְכָא יָתְהוֹן מִקֳּדָמָךְ וְתֵירַת יָתְהוֹן וְתֵיתַב
בְּאַרְעָהוֹן: ל הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם
אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ וּפֶן־תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם
לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־
אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן גַּם־אָנִי: הִשְׁתְּמַר לְךָ פֶּן־
תִּתְבַּקַּשׁ אֲבַתְרֵיהֶם אֲבַתְרֵי הִשְׁתְּמָדָם מִפָּנָיךְ וּפֶן־
תִּדְרֹשׁ לֶאֱלָהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעְבְּדוּ הַגּוֹיִם
הָאִלֵּה אֶת־אֱלָהֵיהֶם וְאֶעְבֵּד־כֵּן גַּם־אֲנִי:
אִסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא תִתְבַּקַּל בַּתְרֵיהוֹן בָּתַר
דְּיִשְׁתֵּצוֹן מִקֳּדָמָךְ וְדִילְמָא תִתְבַּע לְטַעֲוָתְהוֹן
לְמֵימַר אֶכְדֵּין פָּלְחִין עַמְמַיָּא הָאִלֵּין יָת
טַעֲוָתְהוֹן וְאֶעְבֵּד כֵּן אַף אֲנָא: לא לֹא־תַעֲשֶׂה כֵּן
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל־תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר
שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם אֶת־בְּנֵיהֶם
וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם: לֵא־
תַעְבֵּד כֵּן לַיהוָה אֱלָהָךְ כְּ כָּל־תּוֹעֲבַת יְהוָה
אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלָהֵיהֶם כִּי גַם אֶת־בְּנֵיהֶם
וְאֶת־בְּנָתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בְאֶשָׁא לֵאלָהֵיהֶם: לָא

בברכה
מ. שניאורסאהן

***

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.
לפזית תחי' שעני
ברכה ושלום!

רב תודות לך בעד המתנה היקרה ששלחת לי למזכרת.

ובימים אלה שבין ראש השנה ויום הכפורים, בראשית השנה, מאחל אני לך שנה טובה ומתוקה, הצלחה בלימודים והצלחה בהנהגה טובה, ואמא תחי' תראה ממך רב נחת אמתי מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה
מ. שניאורסאהן

יצויין, כי בחודש אייר תשל"ח יצרו צא"ח באה"ק - כנראה על יסוד הוראת הרבי במקרים דומים (ראה אגרות־קודש כרך כט עמ' עח־ט) - העתק ממכתב זה, ושיגרוהו לאלמנות צה"ל כשמעברו השני מכתבה של מרת שפרה גולומבוביץ תחי', העסקנית מטעם צא"ח בעניין עידוד אלמנות ויתומי המלחמות, הכותבת כדלקמן:

"בס"ד, אייר תשל"ח, שלום רב,

"ברצוני להגיש לך העתק מכתב של הרבי מליובאוויטש שהגיע לפני כחצי שנה בתגובה לברכה לשנה חדשה.

תמונת הר סיני שנשלח בידי הגב' שעני לרבי, ועליו ככל הנראה כתב ידו הקדושה של הרבי. צילום: ארכיון ספריית אגודת חסידי חב"ד

"עד אז לא היה קשר בין הכותבת לרבי והוא גם לא הכיר את המשפחה.

"על אף שהמכתב הוא אישי החליטה בעלת המכתב שהוא שייך לכולנו.

"אני מקוה שהמכתב יעודד ואולי יהווה גם מקור למחשבה חדש לעתיד.

"כל טוב, שפרה".

דברי הרבי מהווים אולי גם תזכורת והמחשה מעשית למה שכתב הרמב"ם (הל' דעות פרק וא"ו הלכה יו"ד): "להזהר ביתומים ואלמנות... ידבר אליהם... רכות... מנהג כבוד... ברית כרת להם מי שאמר והיה העולם... וינהלם בנחת, וברחמים גדולים וכבוד".

עליית החסידים הראשונה לארץ הקודש

עליית החסידים הראשונה לארץ הקודש בראשות הרה"צ ר' מנחם מענדל מויטבסק, הרה"צ ר' אברהם קאליסק והרה"צ ר' ישראל מפולוצק.

בתחילה התיישבו חבורת החסידים בעיר צפת, אך מחמת הקשיים המרובים שנערמו בעיר עזב רבי מנחם מענדל מויטבסק את צפת והתיישב בעיר טבריה.

(ראה תולדות חב"ד בארץ הקודש ע' ב ואילך)

בשעה שעלה בדעת הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטבסק וסייעתו לעלות ולהתיישב באה"ק, הצטרף אליהם גם כ"ק אדמו"ר הזקן בנסיעתם והגיע בדרכו עד למוהילוב שבפודוליה (על יד תורכיה): "שם במאהליב נשאר בדעת כולם שלא להניח את רבינו לנסוע, כי אם שישאר פה לפקח בטובת אנ"ש ברוחניות וגשמיות, והפצירו בו עד בוש וגם רבותינו בקשוהו מאד עד שהוכרח למלאות בקשתם והתפרדו רבותינו מרבינו ומאנ"ש בבכי עד כי הגדיל מאוד".

(בית רבי, ז,ב)

בית מדרשו של הרה"ק מויטעבסק בעיה"ק טבריה. צילום: 'תולדות חב"ד בארה"ק'.

תקל"ז

א' אלול — **ה' אלול** — **תקפ"ב**

יום חתונת הרה"ק ר' ברוך, בן כ"ק אדמו"ר האמצעי

יום חתונת הרה"ק ר' ברוך, בנו השני של כ"ק אדמו"ר האמצעי, עם הרבנית ביילא־רייזא, בת דודו הרה"ק ר' חיים אברהם, בן כ"ק אדמו"ר הזקן.

כ"ק אדמו"ר האמצעי אמר כמה מאמרים בעת החתונה.

(מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ב ע' תקנ)

ספרי — אוצר החסידים — לייבאוויטש

שבת
שלשלת האור

היכל
רביעי

שער
עשירי

מאמרי אדמו"ר האמצעי

דרושי חתונה

— חלק א —

מנחת

כ"ק אדמו"ר הרב הגאון הגדול והחסיד והצדיק אור עולם
מורנו הרה' איש אלקים קדוש ונהור כ"ק מו"ח **דובער** נבג"מ וי"ע
— אדמו"ר האמצעי —

כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם: וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וַעֲבְדֵיכֶם
וְאַמְהֹתֵיכֶם וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ
חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם: וְתֶחֱדוּן קֶדֶם יְיָ אֱלָהֲכוֹן
אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן וּבְנָתֵיכוֹן וְעַבְדֵיכוֹן וְאַמְהָתֵיכוֹן
וְלֵוָאָה דִּי בְקִרְוֵיכוֹן אֲרֵי לֵית לֵהּ חֶלָק וְאַחֲסָנָא
עִמָּכוֹן: יג הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־
מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה
עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: אִסְתַּמַּר לָךְ
דִּילְמָא תַסֵּק עֲלָוָתָךְ בְּכָל אַתְרָא דִּי תֶחֱזֵי: יד כִּי
אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שִׁבְטֶיךָ
שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ: כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
בְּאַחַד שִׁבְטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה
כָּל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּךָּ: אֶלָּהֵן בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְיָ בְּחַד מִן שִׁבְטָיךְ תַּמָּן תַּסֵּק עֲלָוָתָךְ וְתַמָּן
תַּעְבֵּד כֹּל דִּי אֲנָא מְפַקְּדָךְ: טו רַק בְּכָל־אַוַּת
נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח ׀ וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כִּבְרָכַת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְבִי וְכָאַיָּל: רַק בְּכָל־אַוַּת
נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח ׀ וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כִּבְרָכַת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְבִי וְכָאַיָּל: לְחוֹד בְּכָל רְעוּת
נַפְשָׁךְ תִּכּוֹס וְתֵיכוֹל בִּשְׂרָא כִּבְרִכְתָּא דַּיְיָ אֱלָהָךְ
דִּי יְהַב לָךְ בְּכָל קִרְוָיךְ מְסָאבָא וְדַכְיָא יֵכְלִנֵּהּ
כִּבְשַׂר טַבְיָא וְאַיָּלָא: טז רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ
עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: לְחוֹד דְּמָא
לָא תֵיכְלוּן עַל אַרְעָא תִּשְׁדְּנִנֵּהּ כְּמַיָּא: יז לֹא־
תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ
וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ
אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ: לְאֹ־תוּכַל
לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירְשָׁךְ
וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נִדְרֶיךָ
אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ: לֵית לָךְ רְשׁוּ לְמֵיכַל
בְּקִרְוָיךְ מַעְשַׂר עִבּוּרָךְ חַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ וּבְכוֹרֵי
תוֹרָךְ וְעָנָךְ וְכָל נִדְרָךְ דִּי תִדַּר וְנִדְבָתָיךְ
וַאֲפָרְשׁוּת יְדָךְ: יח כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ
אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מִשְׁלַח יָדֶךָ: כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלָהָךְ תִּאכְלִנֵּהּ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלָהָךְ בּוֹ אַתָּה וּבְנָךְ
וּבְתָּךְ וְעַבְדָּךְ וַאֲמָתָךְ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ
וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלָהָךְ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדָךְ:
אֱלָהֵן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תִּיכְלִנֵּהּ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי
יְיָ אֱלָהָךְ בֵּהּ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרָתָךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ
וְלֵוָאָה דִּי בְקִרְוָיךְ וְתֶחֱדֵי קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל
אוֹשָׁטוּת יָדָךְ: יט הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־
הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־
תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ: אִסְתַּמַּר
לָךְ דִּילְמָא תִּשְׁבּוֹק יָת לֵוָאֵי כָּל יוֹמָיךְ עַל
אַרְעָךְ: ס כ כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־
תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ
תֹּאכַל בָּשָׂר: כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלָהָךְ יָת תְּחוּמָךְ
כְּמָא דִּי מַלִּיל
לָךְ וְתֵימַר אֵכוֹל בִּשְׂרָא אֲרֵי תִתְרְעֵי נַפְשָׁךְ
לְמֵיכַל בִּשְׂרָא בְּכָל רְעוּת נַפְשָׁךְ תֵּיכוֹל בִּשְׂרָא:
כא כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ
וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתֶךָ
וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ: כִּי־יִרְחַק
מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם
שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן
יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתֶךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל

עַבּוֹד׃ ג וְנִתַּצְתֶּם אֶת־מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־
מַצֵּבֹתָם וַאֲשֵׁרִיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם מִן־
הַמָּקוֹם הַהוּא׃ ד לֹא־תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ ה כִּי אִם־אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכֹּל
שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ
וּבָאתָ שָּׁמָּה׃ ו וְהֵבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם
וְאֵת מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֶת תְּרוּמַת יֶדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם
וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃ ז וַאֲכַלְתֶּם
שָּׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל
מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
ח לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים
פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו׃ ט כִּי לֹא
כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר
בְּעֵינָיו׃ י כִּי לֹא תַעְבְּדוּן כְּכֹל דִּי אֲנַחְנָא עָבְדִין הָכָא
יוֹמָא דֵין גְּבַר כָּל מָן דְּכָשֵׁר קֳדָמוֹהִי׃ יא כִּי
לֹא־בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־
הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ יב כִּי
לֹא־בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ יג אֲרֵי לָא אֲתֵיתוּן עַד
כְּעָן לְבֵית נְיָחָא וּלְאַחֲסָנָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵב לָךְ׃
יד וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן וישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם
מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃ וַעֲבַרְתֶּם
אֶת־הַיַּרְדֵּן וישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
מַנְחִיל אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב
וישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃ וְתַעְבְּרוּן יָת יַרְדְּנָא וְתִיתְבוּן
בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָכוֹן מַחֲסַן יָתְכוֹן וִינִיחַ לְכוֹן
מִכָּל בַּעֲלֵי דָבָבֵיכוֹן מִסְּחוֹר וְתִיתְבוּן
לָרָחְצָן׃

שני יא וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָּבִיאוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרוּמַת יֶדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם
אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה׃ וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָּבִיאוּ אֵת
כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרוּמַת יֶדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם
אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה׃ וִיהֵי אַתְרָא דִּי יִתְרְעֵי יְיָ
אֱלָהָכוֹן בֵּהּ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּהּ תַּמָּן לְתַמָּן תֵּיתְיוּן
יָת כָּל דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן עֲלָוָתֵיכוֹן וְנִכְסַת
קוּדְשֵׁיכוֹן מַעְשַׂרְתֵיכוֹן וַאֲפָרְשׁוּת יְדֵיכוֹן וְכֹל שְׁפַר
נִדְרֵיכוֹן דִּי תִדְּרוּן קֳדָם יְיָ׃ יב וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם
וַעֲבְדֵיכֶם וְאַמְהֹתֵיכֶם וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשַׁעֲרֵיכֶם

תנש"א / יומן מבית חיינו

מתוך 'בית חיינו'

שבת קודש פרשת ראה, ראש חודש אלול

בתפילת שחרית, שלבו החזנים ניגונים שמחים והרבי עודדם בידו הק'.

התוועדות השבת נפתחה בביאור מפורט של הפסוק הראשון בפרשה - "ראה אנכי נותן לפניכם היום...", כאשר לכל לראש אמר הרבי כי נושא הראיה קשור ב'שטורעם' שמתנהל בעניין 'עד מתי', בקשה שעיקרה הוא הרצון לראות את הגאולה.

אחרי הביאור בכל פרט בפסוק זה עמד הרבי בהרחבה על התאריך, שבת ר"ח אלול, ולימד את ההוראה מקביעות מיוחדת זו: תחילה באה השבת ואחר כך ראש חודש. ללמדך, שתחילה נמצא יהודי במצב של 'שבת', למעלה מכל הגבלה של זמן ומקום, ורק אחר כך הוא 'יורד' לעולם המעשה.

בשיחה השנייה פירט הרבי כיצד פרשת השבוע, הפרק של השבת בפרקי אבות, הסמיכות לט"ו באב וכו' קשורים בגאולה הקרובה לבוא. בין הדברים היו ביטויים מופלאים על שנת 'אראנו נפלאות', והרבי חזר ועמד על הפלא של השנה ביציאת המוני יהודים מרוסיה. בתוך הדברים הזכיר שוב את כינוס השלוחים שהיה במוסקבה, באמרו שהדבר הוא בגדר "פעולה נמשכת".

יצוין, כי בתוך הדברים על הגאולה היו לא מעט התבטאויות בלתי רגילות. לדוגמה, הרבי אמר כי בהתוועדות אומרים 'לחיים!' ומברכים איש את רעהו ועונים 'אמן!', שהוא גם 'אמן!' על הגאולה שתבוא, לא בעוד שני רגעים אלא מיד ברגע הבא!...

בין השיחות שרו ניגונים שמחים, ובהם "שישו ושמחו בשמחת הגאולה הנה הנה משיח בא", שמרבים לשיר לאחרונה, והרבי עודד את השירה פעמים רבות וגם בשתי ידיו הק'. לא אחת ניכר היה שמתייחס במיוחד לקבוצות גדולות של אורחים משיקגו וממונטריאול שנכחו בהתוועדות.

בשיחה השלישית, האחרונה, דיבר הרבי על הצורך למסור את דברי התורה הנאמרים, ובמיוחד במה שקשור לתוכן של חודש אלול, למספר רב ככל האפשר של 'יהודים, ואפילו השפעה על עוד יהודי אחד ויחיד ערכה גדולה מאוד.

בסיום השיחה איחל הרבי שבקרוב תהיה ארץ ישראל במצב של "כל יושביה עליה", כאשר כל יהודי יעלה מלמטה למעלה, ובהקשר לזה הזכיר לאלו שהעמידו קנקני משקה שיבואו 'מלמעלה למטה' לפחות בתוך בית הכנסת...

עם תום השיחה הייתה חלוקת המשקה, ואחריה התחיל הרבי את ניגון ההקפות לאביו רלוי"צ ז"ל, ושוב הורגשה שמחה רבה.

אחרי ההתוועדות התפללו כרגיל תפילת מנחה. כשיצא הרבי מבית הכנסת, עמדה קבוצת האורחים הנ"ל סמוך לדלת היציאה והם אמרו 'לחיים'. אחד הילדים משיקגו נפל, והרבי סימן לו לומר 'לחיים'. בינתיים ענה הרבי לאורחים 'לחיים', והמתין עד שהביאו לילד כוסית יין.

יום ראשון, ב' דראש חודש אלול

תפילת שחרית נערכה ברוב עם. חלק מהבאים לקבל דולר לצדקה הקדימו לבוא, וביחד עם ציבור המתפללים היה קהל רב כ"י. ב'הלל' שילב החזן ניגונים והרבי עודד את השירה. בין שחרית למוסף יצא הרבי מביהכנ"ס לחליצת התפילין, כנהוג.

אחרי התפילה תקע הרה"ת ר' דוד רסקין בשופר, וכן בכל ימי החול במשך חודש אלול.

בדרך יציאתו מהתפילה בירך הרבי נוסעים בנסיעה טובה, וכתיבה וחתימה טובה.

חלוקת השטרות לצדקה נמשכה עד הערב ממש, ואחרי הפסקה קלה התקיימה תפילה מנחה ומיד לאחר מכן - ערבית.

גם אחרי תפילת ערבית חילק הרבי שטרות לצדקה, הפעם שני שטרות של דולר לכל אחד ואחת. חלוקה זו נמשכה כעשר דקות.

יום שני, ב' אלול

לשחרית נכנס הרבי בסביבות השעה עשר וחצי. לפני שאמר 'ברוך שאמר' פתח הרבי את התהלים למשך מספר שניות בעמוד שלפני פרק ט'.

לפני 'עלינו לשבח' אמר הרבי שלושת הפרקים הראשונים בתהלים. אחר כך הניח את סידורו הפתוח על התהלים הפתוח ואמר 'עלינו לשבח'. אחרי שסגר את סידורו דפדף לשיעור היומי בתהלים ואמרו, דפדף שוב לתחילת התהלים ואמר את הפרקים ד' ה' ו'.

הרבי נסע לאוהל וחזר בשעה מוקדמת יחסית עוד לפני שקיעת החמה. לאחר שהות קצרה נכנס לתפילת מנחה, ועם סיומה התפללו ערבית.

אחר כך הייתה חלוקת שטרות לצדקה.

כ"ק אדמו"ר מהר"ש נסע ללוות את בנו החתן כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב לקראת חתונתו - עד לעיירה אחרעמעווע (ליד ליובאוויטש), ומשם כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב המשיך לאוורוטש.

(נשואי הנשיאים ע' 45)

כשנפרדו אמר לו:

עכשיו הוא גילוי בחינת "מוחין דאימא", ולכן נוסעת אֵם החתן (הרבנית רבקה), ואילו לעתיד לבוא, שאז יתגלה "מוחין דאבא", אהיה גם אני עצמי.

(שם ע' 47)

גם ציוה לבנו שלא יחבוש את השטריימל בחתונה, רק יחבשו בליובאוויטש (וכך נהג כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב כל ימי חייו, את השטריימל חבש רק בהיותו בליובאוויטש).

(מגדל עז ע' רכא)

כמו כן ביקש ממנו שיחזור לליובאוויטש לשבת שבע ברכות, וחרף התנגדות חותנו נסע משם כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב לפני שבת, אך לא הספיק להגיע לליובאוויטש ועשה את השבת בדרך.

(נשואי הנשיאים ע' 45. 48)

תרל"ה

ה' אלול

ו' אלול

תרי"ז

פרצה השריפה הגדולה בליובאוויטש

ביום רביעי פרשת תצא, פרצה השריפה הגדולה בליובאוויטש. בשריפה זו נשרף גם ביתו של אדמו"ר ה'צמח צדק', ועלו בלהבות כתבים רבים של הרבי ה'צמח צדק' בנגלה ובחסידות.

על השריפות שפרצו בעיירה בליובאוויטש סיפר הרבי ביום ה' כ"ד אייר תשל"ז לאדמו"ר מגור שליט"א (פרדס חב"ד' גיליון 18 עמ' 21):

"פעם היתה ליובאוויטש, עיירה לא גדולה בכמות, כך שבמקרים שאירעו מזמן לזמן והיו נזקקים לכיבוי אש - ל"ע - התנהלו הדברים ב"אופן חסידי" [=בטלנות]... פעם פרצה שריפה, ועד שהצליחו לכבותה נשרפו כתבים רבים שהיו ברשותו של הצמח־צדק.

"הזמין הצמח־צדק לחדרו כמה חסידים וביקש מהם במפגיע להחזיר לו את הכתבים שגנבו! הם השיבו לו שלא גנבו שום כתבים והצמח־צדק הביע צערו על שלא עשו כן, שכן עתה אין בידו אפשרות להשתמש וליהנות בהם!".

על אופיים של הכתבים שנשרפו בליובאוויטש סיפר הרבי בהזדמנות (׳המלך במסיבו׳ כרך ב׳ עמ׳ פו), שהיו אלו כתבים הן בנגלה הן בחסידות, אך מסתבר - כך אמר - שרובם היו בתחום של נגלה! (סה"ש תורת שלום ע' 81. סה"מ תש"ט ע' 91)

הרבי מעודד את שירת הקהל. נראה הרב של עתה בא מרוסיה

הרבי בקריאת התורה ביום חמישי. הגבהת התורה נעשית בידי הרב אהרונוב, שזה עתה בא מרוסיה

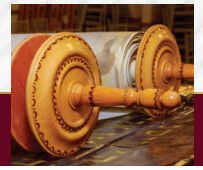

שניים מקרא ואחד תרגום

כו רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה:
רְאֵה אָנֹכִי נוֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה: חֲזֵי
דֵּי אֲנָא יָהֵב קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא דֵין בִּרְכָן וּלְוָטִין:
כז אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם:
יָת בִּרְכָן דִּי תְקַבְּלוּן לְפִקּוּדַיָּא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין: כח וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא
תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם
מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־
יְדַעְתֶּם: וְהָקְלָלָה אִם־לָא תִשְׁמְעוּן אֶל־מִצְוֹת
יְהוָה אֱלָהֵיכוֹן וְסַרְתֶּם מִן־הַדַּרְכָּא דִּי אֲנָא
מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין לְמֶהַךְ בָּתַר טָעֲוָת
עַמְמַיָּא דִּי לָא יְדַעְתּוּן: כט וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר גְּרִזִים
וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל: וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־
הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל: וְיֵהֵי אֲרֵי יְעֵלְנָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַרְעָא דִּי אַתְּ עָלַל תַּמָּן לְמֵירְתַהּ וְתִתֵּן יָת
מְבָרְכַיָּא עַל טוּרָא דְּגְרִזִין וְיָת מְלַטְטַיָּא עַל
טוּרָא דְּעֵיבָל: ל הֲלֹא־הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי
דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב
בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה: הֲלֵא־
הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל
אֵלוֹנֵי מֹרֶה: הֲלָא אִנּוּן בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא אֲחוֹרֵי
אֹרַח מַעֲלָנֵי שִׁמְשָׁא בְּאַרְעָא כְּנַעֲנָאָה דְּיָתֵב
בְּמֵישְׁרָא לָקֳבֵל גִּלְגְּלָא בְּסָטַר מֵישְׁרֵי מוֹרֶה:
לא כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם
וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ: כִּי אַתֶּם עֹבְרִים
אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ:
אֲרֵי אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְמֵעַל לְמֵירַת יָת
אַרְעָא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵב לְכוֹן וְתֵירְתוּן יָתַהּ
וְתֵיתְבוּן בַּהּ: לב וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־
הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן
לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם: וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל־
הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם
הַיּוֹם: וְתִטְרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא
דֵּי אֲנָא יָהֵב קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא דֵין: א אֵלֶּה הַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ
כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה:
אִלֵּין קְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דִּי תִטְרוּן לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דִּיהַב
יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָךְ לָךְ לְמֵירְתַהּ כָּל יוֹמַיָּא דִּי
אַתּוּן קַיָּמִין עַל אַרְעָא: ב אַבָּדָ תְּאַבְּדוּן אֶת־
כָּל־הַמְּקֹמֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ־שָׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
אַתֶּם יְרַשִּׁים אֹתָם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים
הָרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן:
אֲבָדָא תְּאַבְּדוּן יָת כָּל אַתְרַיָּא דִּי פָלְחוּ
תַּמָּן עַמְמַיָּא דִּי אַתּוּן יָרְתִין יָתְהוֹן יָת טַעֲוָתְהוֹן
עַל טוּרַיָּא רָמַיָּא וְעַל רָמְתָא וּתְחוֹת כָּל אִילָן

נערך על־ידי 'חזק הוצאה לאור'

אשר ימצאו בדק בשאר מצוות - יתקנו. וכדאי ונכון ביותר, שכל אחד ואחד ישתדל לפרסם זה - נוסף על הקיום בעצמו - בכל מקום שידו מגעת, בכל מקום ומקום, לכל אחינו בני־ישראל שליט"א[26].

העבודה דחודש אלול (כולל התשובה שבו[27]) היא בשמחה רבה, שלא יכולה להיות שמחה גדולה ממנה, שהרי "המלך בשדה... ומראה פנים שוחקות לכולם"[28].

יש לעורר את העם בדרכי נועם ומתוך ענווה, וחלילה לומר (בכל השנה, ובמיוחד בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות) דברים קשים על ישראל - בנו יחידו של הקב"ה[29]. יש להרבות בברכות בחודש זה, ולשלול ענייני היפך הברכה ח"ו[30].

כשכותבים מכתב בחודש אלול, נהגו לאחל 'כתיבה וחתימה טובה'[31]. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו נהג לאחל זאת בסיום מכתביו[32]. כן הורה להשתדל לברך (ולהתברך) איש את רעהו ואשה את רעותה, וכן הטף, ילד לחברו וילדה לחברתה, גם בעל־פה פנים־אל־פנים[33].

חודש אלול הוא אחד הזמנים המתאימים שבהם נהגו לנגן את ניגון 'ארבע הבבות' של רבנו הזקן[34].

26) ספר־השיחות תשמ"ח שם, ממטה־אפרים סי' תקפ"א ס"י. לוח כולל־חב"ד. וראה שיחות־קודש תשל"ד ח"ב עמ' 377, שכאשר זקוקים לברכה מיוחדת, עדיף לבדוק מידי י"ב חודש (כהידור קבוע - ואפילו שלא בחודש אלול).

27) ראה שיחת ח"י אלול תשל"ז סל"ד.

28) ספר־השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 618.

29) לקוטי־שיחות כרך כד עמ' 308, 'התוועדויות' תשמ"ה ח"ד עמ' 1929 ועוד.

30) שיחת כ' מנ"א תשמ"ו סי"ט־כ.

31) 'ספר מהרי"ל – מנהגים' (הוצאת מכון־ירושלים עמ' רנט), הובא בא"ר סי' תקפ"א ס"ק א ובבאר־היטב שם ס"ק י.

32) 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' יב. לעיל שם נקבצו גם מנהגי רבותינו נשיאינו שלפניו בנדון.

33) ספר־השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 610.

"מנהג ישראל שגם ילדים שקודם בר (או בת) מצוה יברכו [גם את הגדולים], אף שאי"ז דרך־ארץ..." ('התוועדויות' תשמ"ח ח"ד עמ' 339, עיי"ש).

34) ספר־השיחות תרפ"ח עמ' 12. בלקוטי־דיבורים עמ' 204 "ראש־חודש אלול", ובליקוטי רשימות שבראש ספר־הניגונים עמ' כד, מובא מאותו מקור "בשעת התפילה (כשמתפללים ביחידות באריכות)". ספר־השיחות תש"א עמ' 85-86 - 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' יד־טו.

תפקידו של כל אחד

ר' אלי הלפרין, ברוכין

אני מתגורר בישוב ברוכין שבשומרון, המונה כ-220 משפחות כ"י מהזרם הדתי־לאומי.

בשנים הארונות קלט הישוב גם כ-20 משפחות עולים מצרפת. הישוב עשוי כמעט להכפיל את עצמו בעז"ה בשנים הקרובות עקב בניה מסיבית.

הפעילות שלנו בישוב מגובה ברוך ה' ע"י המרא דאתרא, הרה"ג מאיר הילביץ' שליט"א (נכדו של החסיד הידוע הרה"ג אלתר הילביץ' זצ"ל), שנוטל חלק פעיל בהתוועדויות ומוסר שיעור בספר התניא בשבת בבוקר לפני התפילה.

בהתוועדויות המתקיימות בישוב ביומי דפגרא משתתפים עשרות רבות מתושבי הישוב. בין המתוועדים שהיו אצלינו: הרבנים החסידיים ר' שבתי סלבטיצקי, ר' אליהו לנדא, ר' דוד דודביץ' ועוד.

בהתוועדות בג' תמוז האחרון, בהשתתפות המרא דאתרא, שיתפו חלק מהמשתתפים על המפגש האישי שהיה להם עם הרבי, דברים מרגשים במיוחד אשר לא השאירו עין יבשה.

ברוך ה', לאחרונה יצא לפעול ביישובי הסביבה השליח ר' אליאסף אלפרט), ואף ארגן פעלויות לילדי הישוב.

כך, לדוגמה, בתהלוכת ל"ג בעומר השתתפו עשרות רבות מילדי הישוב.

שימש לי דוגמה ומופת אבי, ר' שמשון לייב הלפרן (עו"ד במקצועו), מחשובי אנ"ש בישוב קרני שומרון, אשר חגג לאחרונה 80 שנה לאויש"ט, ופועל בו במהלך כל השנה מתוך הבנה כי גם מי שאינו מחזיק בתואר 'שליח' חובה עליו לפעול במקומו, על מנת להפיץ את אור החסידות לכלל.

אציין גם את סבי, הרב חיים יהושע באט ע"ה, שהיה איש עסקים וזכה לקרובים מהרבי, על פועלו בארה"ב לחיזוק והפצת היהדות בסביבתו.

כמי שגדל והתחנך לתוך מציאות זו, אני משתדל לשלב בין עיסוקי כעורך דין, לשליחות המוטלת על כל אחד ואחד מאתנו, בדור הגאולה, להפיץ את המעיינות חוצה בכל מקום ומקום. ועל־ידי־זה קא אתי מר במהרה בימינו ממש.

Mivtzoim.co.il
כל מה שאתה צריך למבצעים שלך

יום שלישי, ג' אלול

בתפילת שחרית, לפני 'הודו' דפדף הרבי בספר התהלים בפרקים הראשונים. בסיום אמירת השיעור החודשי בתהלים אחרי התפילה, אמר הרבי את פרקי התהלים א' עד ט'.

אחרי תפילת מנחה חילק הרבי במפתיע שלושה שטרות של דולר לצדקה לכל אחד ואחת מהנוכחים.

בתפילת ערבית נכחה קבוצה מילדי 'גן ישראל' מדטריוט, ששרו בהתלהבות לפני כניסת הרבי, ובעת התפילה שרו את הניגונים הרגילים במחנה הקיץ ב'אמן יהא שמיה רבה' וב'עלינו לשבח'. כשהתחילו 'ועל כן נקוה', עודד הרבי את שירתם בידו הק' וכן ב'אל תירא' ו'אך צדיקים'. אחרי התפילה התקיימה חלוקה שטרות לצדקה. לפני כן קרא אחד הילדים בהתלהבות 'יחי אדוננו מורנו ורבנו', וכל הקהל ענה אחריו 'יחי', והילדים המשיכו לשיר במשך החלוקה.

הרבי נתן לכאו"א שני שטרות של דולר לצדקה. החלוקה נמשכה כעשר דקות, ואחר כך יצא הרבי מביהכנ"ס כשמעודד את שירת הילדים. בדרכו שם שתי שטרות (מתוך הסידור) באחת מקופות הצדקה.

'מה קונין, שזה

יום רביעי, ד' אלול

אחרי שחרית אמר הרבי בתהלים את השיעור היומי ולאחר מכן את ג' הפרקים של חודש אלול.

האירוע, בה"א הידיעה, של היום הוא מסירת ה'פיל', תיק החקירה, של רבי לוי יצחק נ"ע, אביו של הרבי לידי הרבי. היה זה כאשר בערב הגיעו ל-770 שניים מתוך ארבעת חברי המשלחת המיוחדת להחזרת הספרים מרוסיה: הרב יוסף יצחק אהרונוב והרב שלמה קונין ובידם ה'פיל' - תיק החקירה - של הגה"ק רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל, אביו של הרבי, אשר לאחרונה זוכָּה באופן רשמי מכל אשמה, והתיק שלו נמסר על ידי הק.ג.ב. לאגודת חסידי חב"ד כדי להעבירו לרבי.

לעת תפילת ערבית עמד הרב קונין ליד ה'מזרח' וכאשר הרבי נכנס, הרב קונין שר בהתלהבות את ניגון ההקפות של רלוי"צ כשכל הקהל מצטרף. השירה גברה כאשר התקרב למקומו הקבוע והניף את ידו הק' בעוז לעבר הרב קונין כשעל פניו הק' שורה שמחה גלויה.

אחרי התפילה הייתה חלוקה שטרות לצדקה, שטר אחר לכאו"א. כאשר הרב קונין עבר נתן לו הרבי (בחיוך) דולר נוסף "עבר הספרים". מיד אח"כ מיהרו הרב אהרונוב והרב קונין ל'גן־עדן־התחתון', והמתינו שם לבואו של הרבי עם תום חלוקת השטרות. כאשר הרבי הגיע, ניגש הרב קונין כשבידו התיק, והרבי רמז להם להיכנס אל תוך חדרו הק'. השניים שהו בפנים כשש דקות.

מאוחר יותר במשך הערב התוועדו הרבנים קונין ואהרונוב ב-770 לשעה קלה, ובמהלך התוועדות זו חשפו משהו מה'יחידות': על פניו הק' של הרבי הייתה ניכרת שמחה גדולה. הרבי דפדף בתיק מיד עם קבלתו. הרבי דיבר על החזרת הספרים, כשהוא מתייחס למונח 'פדיון שבויים', ואמר שבנוגע ל'פדיון שבויים' יש חשיבות לכל רגע.

ר' שלמה שאל את הרבי בקשר לכך שהיה בדעתו להישאר בארה"ב עד לאחרי ה'טלתרום' שעורך כמה ימים אחרי ח"י אלול, והרבי אמר לו "ס'קען נאך אנקומען פאר ח"י אלול" [=אפשרי שיגיעו (הספרים) עוד לפני ח"י אלול]. מובן שר' שלמה החליט מיד שהוא חוזר לרוסיה להמשך הפעולות בעניין.

הרבי גם התעניין אודות עורכת הדין (הד"ר ורוניקה) הפעילה במסירות בעניין הספרים. לבסוף איחל שה'פיל' הבא יבוא ביחד עם משיח צדקנו.

יום חמישי, ה' אלול

הרבי נסע לאוהל ובשובו אחרי התפילות מנחה וערבית, הייתה חלוקת שטרות לצדקה - שני שטרות לכאו"א.

להרב קונין נתן הרבי פעם נוספת שני שטרות - "עבור הספרים".

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת־קודש פרשת ראה
ל' במנחם־אב - א' דראש חודש אלול

בתפילת שמונה־עשרה בערבית אומרים: 'יעלה ויבוא' (מזכירים זאת בטפיחה על הבימה קודם תפילת שמונה־עשרה. בקייטנות וכדומה שמכריזים את סדרי התפילה - באופן המותר[1] - יש להכריז גם את אמירת 'יעלה ויבוא').

הרבי הורה להתחיל באיחולי 'כתיבה וחתימה טובה' מהיום[2]. ופעמים רבות שהיה מקדים יותר[3].

שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל. שיר־של־יום, ברכי נפשי, לדוד אורי, קדיש יתום.

היום מתחילים לומר 'לדוד אורי': בשחרית אחר שיר־של־יום, ובמנחה קודם 'עלינו' (עד סיום הושענא־רבה).

אומרים קדיש־יתום רק פעם אחת אחרי כל המזמורים (שיר־של־יום [בראש־חודש: 'ברכי נפשי'], 'לדוד ה' אורי'); וכן במנחה - אחרי קדיש תתקבל אומרים 'לדוד ה' אורי' ו'עלינו', ורק אחרי 'עלינו' אומרים קדיש יתום[4].

מוציאים שני ספרי־תורה. בספר הראשון קוראים את פרשת השבוע, ובסיומה מניחים את הספר השני (מימינו) ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפטיר: "וביום השבת... ובראשי חודשיכם... ונסכו". הגבהה וגלילה.

הפטרה "השמים כסאי" (ישעיהו סו), ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון מהפטרת "מחר חודש". קרא הפטרה אחרת - קורא אחריה "השמים כסאי", ואם נזכר אחר הברכות - קורא אותה בלי ברכה[5].

אין אומרים 'אב הרחמים'.

מוסף: 'אתה יצרת'. טעה ואמר 'תיקנת שבת' - לא יצא[6].

אחר התפילה - התוועדות בבית־הכנסת[7].

מנחה: לפני 'עלינו' אומרים 'לדוד ה' אורי' (ראה לעיל בשחרית). המתפלל במניין שבו אומרים 'עלינו' תחילה, יאמר 'עלינו' עם הציבור, ו'לדוד ה' אורי' אחרי כן[8].

פרקי־אבות - פרק חמישי.

1) בכלל, במקום שצריך להדריך את המתפללים בכל קטע, ואין מי שיוכל לעשות זאת מבלי להתפלל עמהם, וגם לא ניתן לעשות זאת ע"י הנפת שלטים עם מספרי העמודים בזמנים המתאימים, בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"א סי' כב) מתיר זאת רק בין המזמורים דפסוקי דזמרה, וכמובן בין ישתבח ליוצר, אך לא בק"ש וברכותיה אפילו בין הפרקים. וראה מש"כ בזה בקובץ 'הערות וביאורים' דישיבת 'אהלי תורה' נ.י., גיליונות: תת"כ עמ' 95 ותתמ"ו עמ' 40. בעיקר דנו מצד צורך התפילה, ובפרט ע"פ הד"מ סי' קיא ס"ק ב, עיי"ש. ולכאורה יש לדון במצב כזה דהוי כמו אפרושי מאיסורא כשאי־אפשר בעניין אחר (דשרי כמ"ש בכף־החיים סי' סו ס"ק ז. וראה אשי־ישראל פי"ט הע' א) ויש לדון במצב בכל זמן ובכל ציבור לגופו.

2) 'התוועדויות' תשמ"ו ח"ד עמ' 339 (מבואר שם שהעיקר הוא הברכה פא"פ, אם כי מדובר גם על כתיבה כשחל בחול, כמנהג המובא להלן ליד הערה 31).

3) 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול, עמ' יג.

4) ספר־המנהגים עמ' 17. כיוון שהטעם הוא כדי למעט באמירת קדישים כשאינו מוכרח, מסתבר שגם 'חיוב' מאנ"ש המתפלל במניין שאומרים עוד קדישים, לא יאמרם.

5) לוח כולל־חב"ד, פרשת נח.

6) לוח כולל חב"ד שם. וראה 'התקשרות' גיליון תקי"ז.

7) היום יום, ל' ניסן.

יש לפרסם בכל מקום (כולל ההולכים לדבר בבתיכ"נ) על־דבר ההשתדלות בנתינת צורכי החג לראש־השנה, כלשון הכתוב "איכלו משמנים ושתו ממתקים ושילחו מנות לאין נכון לו" (סה"ש תנש"א ח"ב עמ' 808).

8) אג"ק כרך יט עמ' תל. אלא שעליו לזכור, לומר את פסוקי 'אל תירא' ו'אך צדיקים' ששייכים לסיום התפילה – רק **אחרי** 'לדוד אורי'. המקור לאמירת עלינו עם הציבור - במקום שמותר להפסיק - הוא בא"ר (רלז,ד), בבית מאיר ובמחצית־השקל (סי' סה - בק"ו מאמירת תהילה לדוד עם הציבור שנז' שם במ"א ס"ק ג ובשו"ע אדה"ז ס"ב), הובא בקצות־השולחן סי' יג ס"ו.

יום ראשון
א' אלול - ב' דראש־חודש

בשחרית, אחרי חזרת הש"ץ: הלל, ואברהם זקן, קדיש תתקבל. שיר־של־יום, ברכי נפשי, לדוד ה' **אורי**, קדיש־יתום.

קריאת התורה דראש־חודש. חצי קדיש. אשרי. ובא לציון. יהללו. חליצת תפילין דרש"י. הנחת תפילין דרבנו־תם, ג' פרשיות דקריאת־שמע, קדש, והיה כי יביאך, שש זכירות[9], חליצת תפילין דרבנו־תם. הש"ץ אומר בקול[10] איזה מזמור (או לפחות שלושה פסוקים האחרונים), חצי קדיש. מוסף.

מהיום עד ערב יום־הכיפורים, ועד בכלל, אומרים בכל יום - במשך היום - שלושה פרקי תהילים לפי הסדר. מי שהחסיר - יתחיל מהיום שהוא עומד בו, ואת אשר החסיר - ישלים [=ואי־אפשר לומר 'מראש' את הפרקים של הימים הבאים][11]. נהוג לאומרם בציבור אחרי אמירת שיעור התהילים היומי, קודם קדיש יתום[12].

מהיום אחר תפילת שחרית תוקעין בשופר: תשר"ת, תש"ת, תר"ת[13].

ממשיכים בתקיעות בכל החודש, חוץ משבת־קודש וערב ראש־השנה (תוקעים בכל כינוס וכו', ובפרט לילדים). **אם לא תקעו בשופר בסיום תפילת שחרית, מנהג נכון שיתקעו בשופר לאחרי תפילת מנחה**[14].

חודש אלול[15]**:**

9) הרב יוסף יצחק שי' אופן העיר, שצ"ל זאת לאחר שיעור התהילים כמו בשבת ויו"ט (ראה במחזור השלם). ואילו ידענו הטעם מדוע נאמרות הזכירות בכל יום בתפילין דר"ת דווקא (ולא לק"ש שאומרים לפני־כן בתפילין דשימושא רבא, ראה היום יום יט מנ"א. שמא מפני שהזיכרון הוא בחכמה), אולי ניתן היה להכריע בזה.

10) כן צ"ל ע"פ האמור בס' המנהגים עמ' 6 ד"ה כ"ק אדמו"ר (וכ"פ בקצות השלחן סי' טז ס"ב (עיי"ש בבדי השלחן) וסי' כו ס"ז).

11) ספר־המנהגים שם.

12) 'אוצר' שם.

13) ספר־המנהגים – מנהגי חודש אלול (עמ' 53 ואילך). הטעם – עשר קולות, כנגד עשר כוחות הנפש (לקוטי־שיחות ח"ב עמ' 446).

14) "וכמדובר כמה פעמים, ויש רמז לזה בכמה מקומות" - ר"ד משיחת יום ג' דסליחות, כ"ד אלול תנש"א, לנשי ובנות חב"ד.

15) בכמה פרטים במנהגי חודש אלול נעזרתי ברשימתו של הרה"ח רמ"א שי' זליגזאן ב'כפר חב"ד', גיליון 918 עמ' 72.

מנהג ישראל להוסיף בחודש אלול ביתר שאת וביתר עוז בתפילות ובתחנונים (ובפרט באמירת תהילים[16]) ובעבודת התפילה, בלימוד התורה (ובפרט - פנימיות התורה[17]), וכן בגמילות־חסדים ובצדקה[18], ובאהבת־ישראל בכלל[19], והתעסקות מיוחדת ב'מבצעים'[20].

גם לנשים, יש להקפיד שלא יעבור עליהן יום ללא לימוד הלכות הצריכות ועניני מוסר וחסידות הקשורים לחודשי אלול ותשרי[21].

מכיוון שבמדינות אלה שנת הלימודים מתחילה בחודש אלול, יש להגביר בחודש זה את הפעילות בענייני חינוך[22].

בישיבות תומכי־תמימים מוסיפים בחודש זה (התלמידים, והראשי־ישיבה וההנהלה לא־כל־שכן) זמן ללימוד חסידות, ובפרט מאמרי 'עבודה', ומאמרים השייכים לאלול, כגון: אגרת־התשובה בתניא, דרך החיים, שער התשובה ושער התפילה, לקוטי תורה (שכבר מפרשת דברים ואילך מדובר שם אודות התשובה), עטרת ראש, וכן עוסקים בתפילה במתינות ובחשבון־נפש[23].

מעבודת חודש זה: עריכת חשבון־צדק על השנה שעברה וקבלה טובה על השנה הבאה[24], והגברת הזהירות והפעילות בסור מרע ועשה טוב[25].

נוהגים לבדוק בחודש זה תפילין ומזוזות (אם כבר עברו שנים־עשר חודש מבדיקתן האחרונה), וכל

16) 'אוצר מנהגי חב"ד', שם.

17) לקוטי־שיחות ח"ב עמ' 383 וח"ד עמ' 1345. ולהעיר, שע"פ המסופר בלקוטי־דיבורים (ח"א דף קטז,א) שהיו אומרים או לומדים בחודש אלול בליובאוויטש 'תיקוני זוהר', הסיק הרבי שאכן היה מנהג כזה (המוזכר בהקדמה הא' של ס' כסא מלך על תיקוני הזוהר) בין חסידי חב"ד, אע"פ שאין הכוונה שחייבים לנהוג בזה (משיחת ש"פ נצו"י תשכ"ב סי"א, תורת מנחם חלק לד עמ' 302).

18) צ"ל באופן ד'מתנות (לאביונים)' הן בכמות והן באיכות, שיהיה דבר חשוב הן מצד הנותן והן מצד המקבל – 'התוועדויות' תשמ"ט ח"ד עמ' 209.

19) ספר־השיחות תשמ"ט ח"ב עמ' 700, תש"נ ח"ב עמ' 638, 643 ועוד"נ.

20) שיחת ש"פ ראה תשל"ד ס"ג. ש"פ ראה תשל"ז ס"כ.

21) משיחת ח"י אלול תשל"ז, הנחת הת' בלתי מוגה סל"ב, עיי"ש.

22) לקוטי־שיחות כרך יד עמ' 261, וראה שם עמ' 251. שיחת ח"י אלול תשל"ח סי"ט.

23) 'אוצר מנהגי חב"ד' אות ג, וש"נ.

24) שיחת ש"פ ראה תש"ל ס"ב.

25) שיחת אדר"ח אלול תשל"ה ס"ב.